ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4967 — 8/21 ՅՈՒՆԻՍ 1902 — ՇԱԲԱԹ — 15 ԲԷՊԻԼ ԷՎՎԷԼ 1320 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4967

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրանկ.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ. 20

20 ՓԱՐԱ. 20

ԱՋ ՈՒ ԶԱԽ

ԲԱՅԱՆԱՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Քահանաներ պատրաստելու յատուկ հաստատութեան մը խնդիրը նորէն արծարծուեցաւ նախորդ շաբթու: Արդէն ամէն անգամ որ քահանայական չահատաութիւն մը յայտնուի, թերթերը իսկոյն ձեռք կ'առնեն այդ խնդիրը, քիչ մը ատեն կը զբաղին անով ու կրկին կը թողուն մէկդի, սպասելով որ նոր չնորհուելիք մը մէկ աչքառու արարքը նորէն առիթը տայ իրենց անոր վերադառնալու: Եւ որովհետեւ մեր երանելի տէր պատասխանը քիչ չէ՝ որ հեղինակ կը հանդիսանան այդօրինակ չահատակութեանց, կըրնաք հարկնալ թէ տարբոյն ընթացքին մէջ թերթերը բաղմաթիւ առիթներ կ'ունենան այդ խնդրին վրայ ծանրանալու:

Միայն թէ ի՞նչ օգուտ այդ բոլոր գրուածքներէն՝ երբ ո՛եւ է արդիւնք մը չի ծնիր անոնցմէ. ինչո՞ւ գրուի այդ խնդրին վրայ՝ երբ կրօնական Ժողովը որ ամէն մարդէ առաջ պարտաւոր է անով զբաղիլ, հոգը անգամ չտիր. ինչո՞ւ թերադրութիւններ ըլլան, ինչո՞ւ առաջարկներ ներկայացուին, երբ ո՛եւ է կերպով մը բոլոր ատոնք արձագանգ չպիտի դտնեն հարկ եղած տեղը: Տարիներէ ի վեր կը գրուի այդ մասին, տարիներէ ի վեր կը խօսուի, եւ տարիներէ ի վեր ալ խնդիրը անլուծելի կը մնայ մինչ: Եւ ո՞վ դիտէ տակաւին մինչեւ ե՛րբ պիտի չարունակէ այդպէս մնալ, ո՞վ դիտէ մինչեւ ե՛րբ քահանաները անչնորհք պիտի մնան՝ իրենց կրթութեան, իրենց զարգացման հոգածու մը չունենալուն:

* * *

Թէ քահանաներ պատրաստելու յատկացուելիք հաստատութիւն մը որչա՛փ օգտակար պիտի ըլլար մեր համայնքին համար, գրելն իսկ աւելորդ է: Երեւակայեցէք քահանայական կոչումը զգացող տղայ մը՝ որ պատան հասակէն կ'երթայ կը մտնէ այդ կարգի հաստատութիւն մը՝ հոն ուսանելու, զարգացում կը ստանայ, հոն իր կոչումը կ'ըմբռնէ, հոն իր պարտաւորութեանց կը ծանօթանայ, հոն իր պաշտօնին պահանջմանց կը վարժուի, եւ անկէ ետք կ'երթայ քահանայ ձեռնադրուիլ այս կամ այն եկեղեցւոյն վրայ: Տգիտութիւն, կոչումի, պարտաւորութեանց անտեսում, անկրթութիւն, եւլն.՝ որոնք մեր հիմակուան քահանաներու մեծ մասին յատկութիւնները կը կազմեն դժբաղդաբար, աւելորդ է ըսել թէ հիմա պէս կ'անհետանան մի՛միայն այդ հաստատութեան շնորհիւ: Այլ անկէ վերջ աւելորդ մը անգամ կարդալ չգիտցող մարդը իբր քահանայ չենք ունենար. ալ անկէ վերջ քահանայութեան պաշտօնը ո՛եւ է էնանգութեան մը հետ չփոթող եկեղեցւոյ պաշտօնեայ չենք ունենար: Բնաւորութեան պարզ տեսակէտ մը միայն կը մնայ իբր հաւանական անպատեհութիւն, տեսակէտ մը՝ որ ինքնին անխուսափելի է արդէն ամէն գործի եւ ամէն պաշտօնի մէջ, ու բնականաբար անդարմանելի:

Այդօրինակ հաստատութեան մը օգտակարութիւնը մեծ է, ինչպէս կը տեսնուի, եւ մեծ ըլլալուն համար է որ աւելի զարմանալի կ'երեւայ անոր նկատմամբ ցոյց տրուած անհոգութիւնը: Ասնանկ ատեն մը՝ ուր վաքդաւանեանու յատուկ դպրեվանք մը կը պահենք, եւ չա՛տ ալ փայլուն ու նախանձելի պայմաններու մէջ, ինչո՞ւ չաչխատինք որ հատ մը ալ պահուի քահանաներուն համար: Զէ՞ մի որ այս վերջինիներուն չտ՛ա աւելի անհրաժեշտ պարագաներու մէջ կը ներկայանայ: Վարդապետ մը այնչափ մեծ դեր մը չունի որչափ քահանա՝ ուղղակի ժողովուրդին հանդէպ: Իսկ քահանան միշտ իտէալ վարդապետէն չա՛տ աւելի նախընտրելի պիտի մնայ. վարդապետը այնչափ սերտ յարաբերութեան մը մէջ չպիտի գտնուի բնաւ որքան քահանան: Քահանան է որ բարի խրատատուն պիտի ըլլայ ընտանիքներու, տգոտ մուտք պիտի ունենայ հաւասարապէս տան էրիկմարդուն ու կնոջ քով, խոստովանահայրը պիտի ըլլայ անոնց, եւ տակաւին պիտի ունենայ շատ մը ո՛չ նուազ բարոյական պարտաւորութիւններ իր հօտին համար, պարտաւորութիւններ՝ որոնք մեծ մասամբ դուրս կը մնան վարդապետէն, կուսակրօն եկեղեցականին կոչումէն: Պէտք չէ՞ որ ամէնէն աւելի քահանաներու կրթութիւնը, քահանաներու զարգացումը ուշադրութեան առարկայ դարձնենք, եւ աչխատինք որ անոնք իրենց կոչումին արժանի դառնան, իրենց պարտաւորութեանց համեմատ պատրաստուին:

* * *

Քահանաներ պատրաստելու յատուկ հաստատութիւն մը չունենալնիս չի բաւեր, եղած ձեռնադրութիւններն ալ չենք աչխատիր որ իտէալ բաներ մը ըլլան: Ընդհակառակը, թերթերը չարունակ արձագանգ կ'ըլլան քահանայական անարժան ձեռնադրութեանց, ինչպէս նաեւ բոլոր այն անպատեհութեանց՝ որոնք այդ պատճառաւ կը ծագին: Անցեալներս «Ազ ու Զախ»ով մը յիշատակեցի նմանօրինակ քանի մը ձեռնադրութիւններ որոնք պարզապէս մատ խածնել կու տային: Այդ վիճակը չէ կասած, եւ գրեթէ ամէն օր, քահանայական կոչումն ու պարտաւորութիւններէն մղմնոերով հեռու մարդիկ եկեղեցւոյ պաշտօնեայ կը նշանակուին այս կամ այն քաղքին, այս կամ այն դիւղին մէջ, ձեռնադրող եպիսկոպոսներու մէկ անբնդունելի ու ծայրայեղօրէն վնասակար թողտուութեան, ներողամտութեան շնորհիւ:

Քանի որ չունինք քահանաներու զարգացման, կրթութեան յատկացուած հաստատութիւն մը, գոնէ աչխատինք որ նոր ձեռնադրուողները շնորհքով տարբեր ըլլան: Իրաւ է որ տասով քահանայական ցաւին առաջքը առած չենք ըլլար, բայց դէթ կրնանք ապահովուիլ թէ զգալի բարելաւման մը ենթարկած ենք զայն:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՈՒՍՈՒՑՉԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Դպրոցական տարին լրանալու մօտ է արդէն, եւ դաւառական ու պղտական դպրոցներու վարիչները այժմէն իսկ ձեռք առած են կամ առնելու պարտաւոր են սա հարցը թէ ի՞նչ նոր կազմակերպութիւն, ինչ տեսակ բարեկարգութիւն մտցնելու պէտք կայ իրենց խնամքին յանձնուած կրթական հաստատութիւններուն մէջ:

Գործադրուելիք բարեփոխութիւններուն մէջ առաջին տեղն ու դերը կը վայլէ տալ ուսուցիչներ եւ ուսուցչուհիներ ընտրելու գործին, եւ տարակոյս չկայ թէ լաւագոյն ուսուցչական մարմին մը կազմակերպելու արժանացող հոգաբարձութիւն մը արդէն յաջողութեան ճամբուն մէջ կարեւոր քայլ մը առած կը համարուի, եւ իր վարած վարժարանին համար նոր չրջանը կրթական արդասաւորութեան մը ամէն հաւանականութիւն ու հաւասարք կ'ընծայէ:

Միայն այն չէ որ հոս եւ հիմակուընէ կրկնել փորձում այն ամէն լաւ թերադրութիւնները որոնք տարուէ տարի մեր լրագրութեան չրջանը կ'ընծան եւ հոգաբարձութեանց խորհրդակցութեան ալ առարկայ կ'ըլլան՝ միշտ պղտոնական լուծումով մը վերջ գտնելու պայմանով: Օրինակ, չպիտի ըսեմ թէ պէտք է միայն վկայեալ ուսուցիչներ ընտրել, թէ պէտք է պիւսաճէին ներած ատենին ամէնէն դեռատուչ չափով ամսաթոչակ տալ, արժանաւորագոյն ուսուցիչներն ընտրելու համար, եւ ոչ թէ սա ու նա պաչտօնները նուաղուրդի դնել: Զպիտի ըսեմ, դարձեալ, թէ ընտրական գործին մէջ չնորհուելի, կողմնակցութիւն մուտ դտնելու չեն, եւ այլն, եւայլն:

Ասոնք չեն ըսելիքներս, անոր համար որ շատ յեղկեղուած առաջարկներ են՝ ոլոնց ճակատագիրն է չգործադրուելու դժբաղդութիւնը,—անոր համար որ այդ կարգի թերութիւններ կամ բարեմասնութիւններ մեր բարքերուն հետ չաղուած խմորուած են, մեր հոգիին սերտիւ կապուած են. մինչեւ մէկը չելլէ, միւսը չի ընդունիր կամ դատուիր:

Բայց մենք մեր բարքերը քննադատելու միտք չունինք, ոչ ալ ընկերական հարցեր յուզել: Կ'ուզենք հարեւանցի կերպով քննութիւն մը առնել թէ ի՞նչպէս կ'ըլլայ մեր մէջ ուսուցչի ընտրութիւնը՝ Թաղ. Խորհուրդներու եւ հոգաբարձութեանց (*) կողմէ:

Նախ չատերու կողմէ վարպետ միջոցներ ու ջանքեր կը գործածուին՝ որպէս զի ուսուցիչներուն եթէ ոչ դիպուած թոչակները, գոնէ արձակուրդի ամսականները չվճարուին, եւ ասոր համար մէկէ աւելի հնարքներ ու պատրուակներ կան: Ասով՝ ծանրաբեռնուածի պիւտէն բաւական թեթեւացում կը բերէ եւ, Հոգաբարձութիւնը լայն չունչ մը կ'առնէ եւ հանդարտ խղճով կը ձեռնարկէ նոր ուսուցիչներու ընտրութեան: Մէկ երկու հատ հին էմէքարները տիւիրպաճ կը մնան, ինչու որ նախորդ չրջանին դիտցած են սիրելի ըլլալ: Յետոյ, տարիներ ընտրելիներու համար, կա՛մ լրագրական հրատարակութեամբ եւ կա՛մ իրենց անհատական ծանօթութիւններու չնորհիւ սա կամ նա ուսուցիչն ու վարժուհին կը դտնեն (**), կը սակարկեն, բաւական երկար բանակցութիւններով եւ վերջապէս գէշ ազէկ կ'ունենան իրենց ճաշակին ու հակցողութեան յարմար ընտրելիներ:

Հոս չպիտի ըսէ ուզէի թէ ինչո՞ւ ամէն պայմաններով պաչտօնեայ գտնելու կ'աչխատին, որով չատ անգամ անարժանին կը հանդիպին.—«Աժան միսին արդանակը անհամ կ'ըլլայ»ի՞ ըսէ ժողովրդականառածը՝ որ առած մը ըլլալուն ալ ճշմարտութիւն մըն է: Քանի որ միսին աժանը յանձնարարելի չէ, ինչո՞ւ կարծել թէ վարժապետին աժանը նոյն առաձին վրայ չի բանաձեւուիր: Ինչո՞ւ այս սխալ կարծիքը:

Բայց ես կ'ըսեմ թէ ամենուին հետամտելու կէտը տարանելի, մեղադրելի չեմ դտներ, կամ թէ սա չէ հոս հասկցընելիքս. այլ թէ ընտրուելիքները իրաւաբանօրէն, մեծամասնութեան եւ դպրոցավարութեան կամ գո՞նէ կարգապահական եղանակներու մէջ իրաւ չհասկցող, իրաւու հակասող մարդիկ են որ, չատ անգամ, կը կոչուին միւնոյն դպրոցի կրթական մարմինին անդամակցելու:

Ահա պարագայ մը որու մասին, կարծեմ, Կազմական Կանոնադիրն ալ կը լռէ: Այս պայմաններով կազմուած ուսուցչական մարմինի մը մէջ եթէ համերաչխութիւն տիրէ, իրաւ որ բարեբաղդութիւն սեպելու է, կամ, աւելի ճիչտը, դիպուածական յաջողութիւն մը: Իսկ եթէ անհամերաչխութիւն տիրէ, ուսուցիչները անձնապէս ալ իրարու անհաչտ եւ ուսումնական տեսակէտով ալ իրարու հետ անհներդաչնակ ըլլան, եթէ պէտք եղածին չափ արդիւնաւոր չըլլան, եթէ տարուան ընթացքին մէջ դժտութիւններ, դասալքումներ, հրաժարումներ պատահին, ո՞ր՞ն է յանցանքը:

Զէ՞ք կարծեր որ սա թուարկած անպատեհութիւններէն շատը պիտի չառեղծուէր, եթէ Հոգաբարձութեանց գլխաւոր հոգն ըլլար, նախ՝ կարելի եղածին չափ մեծ դումար մը հայթայթել հոգալու համար դպրոցը, եւ երկրորդ՝ կարելի եղածին չափ անօրէն մը, տեսուչ մը կամ պատասխանատու վարիչ մը ընտրել եւ անոր ձեռնհասութեան յանձնել ուսուցչական մարմին կազմելու հոգը: Այս վարիչը, ի տարկին կրնայ Հոգաբարձութեան հաւանութիւնն ալ առնել այս կամ այն ընտրելիին համար, կրնայ նաեւ անկախաբար, եւ ինքնակամ կերպով ընտրել ու կարդել իր պատասխանատուութեան տակ գործելու կոչուող պաչտօնեաները: Բայց, այսպէս թէ այնպէս, միւնոյն յարկին մէջ կրթական գործունէութեան կոչուող ուսուցիչները պէտք է, անհրաժեչտ է որ զիրար հակցող եւ ոչ թէ զիրար հակասող տարրեր ըլլան:

Այս պայմաններով ընտրուած ուսուցիչներու խումբ մը՝ ինք իր մէջ համերաչխ՝ փոխադարձաբար ալ դիտակից պատասխանատուութիւն մը ստանձնած կ'ըլլան, անկեղծ ու որոգայթ կը վերաբերուին դէպ ի իրենց պարտականութիւնները, եւ՝ վերջապէս՝ որքան դպրոցական կարգապահութեան, նոյնքան ալ կրթական նեղդաչնակ ու բարեկարգ ուղղութեան մը համար հաւաքաբար համարատու կ'ըլլան զպրոցին Հոգաբարձութեան:

Բայց ո՞ւր են, պիտի ըսէք թերեւս, ո՞ւր են այդ ձեռնհաս ու վարչական ձիրքերով օժտուած տեսուչները... Իրաւունք ունիք, եւ կ'արժէ որ յաջորդով մըն ալ առով զբաղինք:

Ս. Գ.

(*) Դաւառական դպրոցական վարչութիւններէն ոմանք անբաւականու անարդ դանելով հոգաբարձութիւն բառը՝ Ուսումնական խորհուրդ անուն առած են եւ այս յորջորջումով քիչ մը աւելի դգուռած կը զգան իրենց անձնասիրութիւնը...

(**) Աւելի՛ ուսուցիչներն են որ ամէն օրինաւոր ու ապօրինի ձեւերով ափ կ'առնուն, կը խուժեն խորհրդարաններուն դուռը, եւ տեղի կու տան չուկայի սակարկութեանց, ինչպէս եւ նուաղուրդին, որմէ կը դանդատին յանիրաւի: Եթէ որոշ կրթական պիտանի մը ունենալ մէն մի դպրոցի վարչութեան համար յանձնարարելի է, նոյնքան ալ փափաքելի է որ ուսուցիչները իրարու պատառ յարչուակելու ձեւով պաչտօն տանձնելու չլինին:

* * *

Ինչպէս ասացինք, ամէն բան ի գործ դնելով՝ ամբողջ քաղաքներ կործանած են: Ծովուն երեսը ծածկուած է դիակներու կոյտերով: Կղզիին մէկ մասը ջուրերուն տակ ելած է 300 մէթրի չափ: Քարի եւ մոխրի ժայթքումները քանի մը քիլոմէթր բարձրացած են օդին մէջ: Հրաբխային ուժը այնչափ սաստիկ էր որ ոչ միայն մագնիսը աղդեցութիւն կրած է Բարիզի ու Եւրոպայի մէջ, այլ եւ ոտաձին կոհակ մը ձեւանալով՝ ծանրաչափը սկսած է ճօճիլ երկրին մէկ մասին վրայ:

Պատմութեան մէջ չենք հանդիպիր նմանօրինակ ադէտի մը: Հրաբխային պայթումը այնքան զօրաւոր եղած է որ Քրաքաթոայէն 1500 քիլոմէթր հեռուն լսուած է եւ նոյն իսկ Սէյլոնէն, որ 1500 քիլոմէթր հեռու է: Մարթինիքի հրաբխային ուժը այդքան սաստիկ եղած չէ, հետեւաբար կրնանք հետեւցնել թէ 1883ին նշմարուած լուսային երեւոյթները կրնան չպատահիլ 1902ին: Արդէն ծանրաչափը ո եւ է աղդեցութիւն չէ կրած Բէլէ լերան մայիս 8ի եւ 20ի երկու մեծ բորբոքումներուն առթիւ: Մարթինիքի աղէտներուն առթիւ ո եւ է կոչակ չձեւացաւ: Գալով Քրաքաթոայի մէջ ձեւացած կոհակին, մէկ ամսէն միայն կրցած էր Ֆրանսայի եղերքին հասնիլ:

1883 թուականի Եւրոպայի մէջ ամէնուն զարմանք պատճառեց սա երեւոյթը. երկինքը յանկարծ լուսաւորուեցաւ հիանալի պայծառութեամբ մը. սկզբան ոչ ոք մտքէն անցուց թէ առնչութիւն մը կար այս երեւոյթին եւ Քրաքաթոայի ադէտին միջեւ: Յետոյ կատարուած հետազօտութիւններ հաստատեցին թէ արդարեւ առնչութիւն մը կար մթնոլորտային այդ նշոյլներուն եւ օդին մէջ գտնուող հրաբխային մոխիրներուն միջեւ: Նոյեմբեր 26ին եւ 27ին, ժայթքումին հիշդ երեք ամիս յետոյ, Բարիզցիները հանդիսաւոր եղան տեսարանի մը, որուն վրայ խօսուիլը էլէն լսած բան. Երկինքի լուսաւորութիւնը անհկարադրելի չքեղութիւն մը ունէր: Կարդ մը անձեր, որոնք ամէն բան դիտալ կը ձեւացնեն, ըսին թէ հիւսիսագ մըն էր տոփկա: Բայց մաղնիսը չաղդուեցաւ բնաւ, մինչդեռ հիւսիսագի ատեն միշտ կը ճօճի. ըսել է լուսնագ մը չէր տոփկա: Քրաքաթոայի հրաբխային փոչիները, որոնք .ատպին բարձրութեամբ մը ժայթքած էին, մթնոլորտին մէջ տարածուելով երեք ամիս առկախ մնացած էին օդին մէջ, եւ յետոյ, մանրադիտական օդապարիկներու նման Եւրոպա հասած էին: Ցամքաքար մինչեւ հիւսիսային կողմերը դացին այդ փոչիները: Երկու տարիէն անհետացան կատարեալ, որովհետեւ մթնոլորտային լուսաւոր երեւոյթները, 1884ին ալ տեղի ունեցան, թէեւ չատ մեղմացած:

Այդ երեւոյթները ապէս կը բացատրուին: Առկախ հատատոտն մասերը կը տարբաղադրին լուսաւոր ճառագայթները: Այսպէս, արեւուն ծագած եւ խոնարհած ատեն, կերպարանափոխուած ճառագայթները կարծես թէ հատուածաղդմի մը մէջէն դուրս կուգան. երկինքը կարմիր, կանաչ եւ նոյն իսկ կապոյտ գոյն մը կ'առնէ: Մէկ խօսքով դիւթական լուսաւորութիւն մը կը պարդէ երկնակամարը:

Այդ լուսաւոր երեւոյթներուն պատճառները յայտնի են: Քրաքաթոայի ադէտէն անմիջապէս յետոյ, այդ նշոյլները տեսնուեցան մօտակայ տեղերը, յետոյ հարաւային Ամերիկէի ու Հնդիսատանի մէջ: Հոկտեմբեր 21էն սկսեալ, Պ. Կրաֆ Ռէնէթ Բարեյոյսէն կը հաղորդէր թէ կարմիր, դեղին եւ կանաչ նշոյլներ կ'երեւային: Բնաւ մշուշ չպատահած տեղուանքն ալ, ուր մթնոլորտը պայծառ կ'ըլլայ, այդ լուսաւոր երեւոյթները նըշմարուեցան:

Քէր-Բոսթ-Քէսթի մէջ, սեպտեմբեր 1ին եւ 2ին, արեւակը մարը կը մտնէր կանաչ ամպերու մէջ: Սէյլոնէն Վիրգակաթեամ եւ մինչեւ իսկ Աֆէն, դէպի արեւելակողմ, արեգակը կանաչ կ'երեւար, սկսեալ սեպտեմբեր 9էն, ինչ որ սարսափ պատճառեց հոն տեղի ունակիչներուն: Արեւդակը, որ սկզբան դրամի սպիտակութիւն ունէր, ետ կանաչի դարձաւ, յետոյ մութ կանաչ: Մայրամուտքին ատեն, ամպերը հիանալի երանգաւորում մը ունէին: Անդլիացի մը, որ սարահարթի մը վրայ կը գտնուէր Օթամնի (Բանանա) մէջ, չատ լաւ դիտեց կանաչ երանգաւորումը:

Այդ երեւոյթը յետոյ նշմարուեցաւ Եգիպտոսի մէջ ալ: Հոն, լուսաւորումը կարմիր էր, ինչպէս Հնդկաստանի մէջ: Պ. Էտուարտ Ֆլարք, որ նոյեմբեր 25ին Եորքի մէջ ուսումնասիրեց այդ կարգի երեւոյթներ, տարաղադրութիւններու արձակած ծուխին ցոլքերուն կը նմանցնէ զանոնք:

Հրաբխային փոչիներու արշաւանքը ծաւալեցաւ Եւրոպայի ամէն կողմերը: Միւնոյն ատեն, այդ լուսաւոր երեւոյթները դիտուեցան Ֆրանսայի, Անդլիոյ, Գերմանիոյ, Իտալիոյ եւայլնի մէջ: Նոյեմբեր 28, 29 եւ 30ին, Պ. Հէլմոց Գերմանիոյ մէջ դիտեց զանոնք: Այդ երեւոյթները, որոնք մինչեւ 1883ի դեկտեմբերի վերջը չարունակուեցան, ընդհանրապէս երկու ժամ կը տեւէին, ինչ որ կ'ապացուցանէ թէ հրաբխային փոչիները տակաւին ահաղին բարձրութեանց մէջ կը գտնուէին:

Վերը յիշուած թուականներէն քանի մը ամիս առաջ եւ ադէտէն մէկ ամիս յետոյ, մոխիրներ թափեցան Ուորչէսթէրի մէջ, ուր սեւ փոչի մը նստած էր ծառերու հիւղերուն վրայ: Այդ փոչին ապրադաղրուելով՝ հակցուեցաւ թէ հրաբխային էր անկիւ:

Ինչ պէտք է հետեւցնել այս ամէնէն: Այդ լուսաւոր վոնմ երեւոյթները պիտի տեսնենք դարձեալ: Բէլէ լերան մոխիրները մինչեւ Եւրոպա պիտի հասնին, ինչպէս կը կարծեն ոմանք: Նոյն իսկ ըսուեցաւ թէ գորշ սեւորակ փոչի անձրեւ մը տեղացեր է Պէլճիքայի մէջ: Զենք կարծեր որ այդ երեւոյթները կրկնուին. չատ չուտ չէ՞ մինթ: Եռնթարելով իսկ թէ Բէլէ լերան ժայթքումները ունեցած ըլլան Քրաքաթոայի ժայթքումներուն չափ սատակութիւն եւ ադարիւրութիւն, դարձեալ մէկ ամիս պէտք է, որպէս զի այդ փոչիները հասնին Եւրոպայի սահմանները: Մնաց որ Բէլէ լերան ժայթքումները այդքան սաստիկ չեն եղած, որով անհաւանական կը նկատուի թէ մթնոլորտային լուսաւոր երեւոյթները կրկնուին: Սա ալ ստոյգ է թէ դիտական գուչակութիւնները, ենթադրութեանց վրայ հիմնուած, մեծ արժէք մը չունին մինչ:

Արտաքին Լուրեր

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Էտուարտ Է.ի տասողական վիճակը. — Կեդրոնական Ափրիկէի մէջ. —Պ. Զեմպրլենի յայտարարութիւնը.— Եղմական նախարարը.— Առմտիքները. — Անգլիա եւ Վատիկան:

Լոնտոն, 16 յունիս. — Հեռագրական գործակալութիւն մը, այսօր, Էտուարտ թագաւորին առողջական վիճակին վրայ սա զեկոյցը հաղորդեց լրագրներուն.— «Ամէնէն լաւագոյն լուրը այն է թէ թագաւորը իրիկուան Ուինտսոր կ'ուղեւորի.»

—Թագաւորը ու թագուհին, այս իրիկուն, Օլսբրչոթէն գոց կառքով ճամբայ ելան դէպ ի Ուինտսոր որ քսանը-հինգ քիլոմէթր հեռուն կը գտնուի: Նոյնին Վենտսաուորթիններու Բոմնոթի դուքսին դղեակին մէջ կեցան, սպասելով կառքին ձիերուն փոխուելուն: Իրիկուան ժամ 6ին Ուինտսոր հասան: Թագաւորը ներկայ չգտնուեցաւ այսօրուան մեծ զօրաւոր մարդ կը տարակուսի իր ներշնչած զգացումներուն անկեղծութեանը վրայ: Բայց չպիտի տարակուսիմ ա՛լ եւս. կատարեալ անձնուիրութիւն մը պիտի ստանամ ձեզի նկատմամբ: Իմ հոգիս բոլոր կարողութիւնները պիտի գործածեմ՝ ձեզ պաշտելու համար: Վերջապէս կը փափաքիմ որ դուք ինձի ըսէք. Ֆիլլպէր կը սիրեմ ձեզ, Ֆիլլպէր երջանիկ եղէք:

Ու այս թրթռուն շեչտով չարունակելով իր խօսքը, որ յատչակուած հոդիի մը յատուկ է, երբ ճարտար հրապուրչի մը ձայնական ներդաչնակութիւնը չէ, Ֆիլլպէր զրկեց Լօրանսը, որ կրած խորյուզումներէն յոգնած, չընդդիմացաւ այդ ճարպիկ դիրկընդխառնումին:

—Լա՛ւ, մոմնչեց մարքիզուհին, այդպէս կը սիրեմ տեսնել ձեզ:

—Այո՛, սիրեցէք զիս, հառաչեց Ֆիլլպէր: Ձեր սէրը երկնային է եւ արքայութիւնը կը բանայ իմ առջեւս:

—Ուրեմն սիրե՛նք զիրար, ինչպէս հրեշտակները կը սիրեն անբծութեամբ:

—Հեշտանքով, զրդանքով սիրենք զիրար, ըսաւ դերիմոնը, որ կը սարսռար Լօրանսը դիտած ատեն, որուն գեղեցկութիւնը կը շողարձակէր այդ պահուն:

Ֆիլլպէր արագօրէն իր չրթունքները դրաւ մանկամարդ կնոջ չրթունքներուն վրայ, որ անաղակ տաքի կրաւ եւ ջանաց ինքզինքը ազատել Ֆիլլպէրի սեղմող բազուկներէն: Բայց Ֆիլլպէր ա՛լ աւելի ուժով սեղմեց զայն իր կուրծքին վրայ:

—Զգեցէք զիս, բարեկամս, դէշ բան կ'ընէք, ըսաւ Լօրանս ցաւագին չեշտով մը:

—Լօրանս, զեղեցիկ էք իրր ամէնէն զգլխիչը երազներուն:

Ու հրացայտ նայուածք մը ձգեց մարքիզուհին վրայ, որ վախ զգաց:

—Աստուծոյ սիրոյն, ձգեցէք զիս, Ֆիլլպէր: Կը կրկնեմ թէ դէշ բանէ ըրածնիք: Կ'ուզեմ դղեակ դառնալ: Ձգեցէք զիս:

Լօրանս ջանաց Ֆիլլպէրի գիրկընդխառնումէն պրծիլ, բայց չյաջողեցաւ: Այն ատեն, ժպտոյն դէմքով մը եւ անարգական չեշտով մը ըսաւ.

— Բռնութիւն բանեցնել կ'ուզէք:

—Այո՛, բռնութիւն, պատասխանեց վճռական չեչտով մը:

—Օ՜հ, պիտի ատեմ ձեզ:

—Ձեր ատելութիւնը, ինչ փոյթ, քանի որ երջանկութիւնը այդ մեղսոյա կարելի պիտի ըլլայ ձեռք ձգել:

—Զգուչացէք, մարդ պիտի կանչեմ:

—Ոչ ոք պիտի լսէ ձեր ձայնը: Հովը դղեակին հակառակ ուղղութեամբ կը փչէ:

—Ափկա նշմարած էք, ըսաւ մարքիզուհին ահաբեկած:

—Այո՛: Ուրեմն անօգուտ է ո եւ է դիմադրութիւն: Լօրանս, տեղի տուէք, եթէ ո՛չ դէշ կ'ըլլայ: Բանի մը վայրկեան եւս ձեր տարուկն եմ դեռ, քիչ մը յետոյ, ձեր թշնամին կը դառնամ: Կը յանդգնիմ...

—Բռնութիւն ի գործ դնել:

—Այո՛:

—Անուսնարկութիւն:

Լօրանս սուր ձիչ մը արձակեց. միեւնոյն ատեն դուռը բացուեցաւ ուժգնակի եւ Թիպիւրս երեւան ելաւ:

—Այո՛, բռնութիւն, պատասխանեց վճռական չեչտով մը:

—Օ՜հ, պիտի ատեմ ձեզ:

—Ձեր ատելութիւնը, ինչ փոյթ, քանի որ երջանկութիւնը այդ մեղսոյա կարելի պիտի ըլլայ ձեռք ձգել:

—Զգուչացէք, մարդ պիտի կանչեմ:

—Ոչ ոք պիտի լսէ ձեր ձայնը: Հովը դղեակին հակառակ ուղղութեամբ կը փչէ:

—Ափկա նշմարած էք, ըսաւ մարքիզուհին ահաբեկած:

—Այո՛: Ուրեմն անօգուտ է ո եւ է դիմադրութիւն: Լօրանս, տեղի տուէք, եթէ ո՛չ դէշ կ'ըլլայ: Բանի մը վայրկեան եւս ձեր տարուկն եմ դեռ, քիչ մը յետոյ, ձեր թշնամին կը դառնամ: Կը յանդգնիմ...

—Բռնութիւն ի գործ դնել:

—Այո՛:

—Անուսնարկութիւն:

Լօրանս սուր ձիչ մը արձակեց. միեւնոյն ատեն դուռը բացուեցաւ ուժգնակի եւ Թիպիւրս երեւան ելաւ:

Թ

Դատարկապորը ամբողջովին լսած էր Լօրանսի եւ Ֆիլլպէրի միջեւ տեղի ունեցած խօսակցութիւնը: Դերիմոնին ժըպըրտութիւնը վրայ դայրացած, ուղեց պատչդամին պատ ի վեր ելլել, բայց չյաջողեցաւ: Այդ պահուն յիշեց որ դատաւանին բանալիներէն մէկը քովն էր: Վայրկեան մը եւ՝ բանը, Թիպիւրս կը խորտակէր պատչդամին դուռը, որուն փականքը դրած էր Ֆիլլպէր:

Պահ մը լռութիւն տիրեց հոն գտնուող երեք անձերուն մէջ. տիկին որ Թրէանոնա խոյս տուած էր դերիմոնին գրկէն ու դողդոջուն եւ չփոթմամբ, բազմոցի մը վրայ ինկած էր: Թիպիւրս անշարժ կեցած դրան սեմին վրայ, խիստ երեւոյթ մը ունէր:

Գալով Ֆիլլպէրի, որ ապշահար եղած էր պահ մը, չտեսով իր պաղարիւնութիւնը դանելով, երկու քայլ առաջացաւ դէպի Դատարկապորը: Խուլ զայրոյթ մը նըկարուած էր անոր դէմքին վրայ եւ իր աչքերը կը չողային:

—Դուք, հո՛ս, պարոն, զուչեց Ֆիլլպէր, ուր ձայնով մը: Այս պահուս, ինչ գործ ունիք այս դարասանին մէջ. պատասխանեցէ՛ք:

—Ես կու գամ ձեզի ըսել թէ ձեր արարքներէն եւ ո՛չ մէկը զարմանք կը պատճառէ ինծի: Այն մարդը, որ երիտասարդի մը հետ մտերմացած է, անոր նշանածը հրապուրելու համար, կարող է նաեւ ծեր ազդականի մը վատաճութիւնը խաբել: Դիտէ՞ք ինչ բառով կ'որակեմ այս երկու արարքները:

—Լռեցէ՛ք, գոչեց Ֆիլլպէր սպառնական չեչտով մը:

—Վատութիւն կը կոչեմ, ըսաւ Թիպիւրս, կանգ առնելով իւրաքանչիւր բառին վրայ:

Դերիմոնը ոստում մը ըրաւ, Թիպիւրսի ձեռքէն յանչուակեց հրացանը, եւ ապահով ըլլալէ յետոյ թէ հրացանը լիցուած էր, նշան առաւ դերիմոնին: Մարքիզուհին, որ մինչեւ ատեն լուռ մնացած էր, Ֆիլլպէրի առջեւ նետուեցաւ:

(Շարունակելի)

բանանդէսին։ Վերջին ժամուն առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Լոուսարա Է.ի վիճակը հեղգեղեէ կը բարձրի։

—Թագաւորը ու թագուհին, երէկ իրիկուն, սեղան մը առին Ուինտսորի պալատին մէջ։ Այս իրիկուն ալ սեղան մը պիտի տրուի որուն բազմութիւն անձնաւորութիւններ հրաւիրուած են։ Օրերը չորէն մինչեւ Ուինտսոր կատարուած ուղեւորութիւնը բաւական նպաստած է Լոուսարա Է.ի առողջական վիճակին։

—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ դաղթական նախարար Պ. Զէմպրլէն հարցումի մը պատասխանելով՝ բան թէ անցեալ տարուան յուլիսի վերջերը կեդրոնական Ափրիկէի մէջ Ֆաստէլլա արշաւանք մը կատարեր է մինչեւ Քաւսէրի՝ ֆրանսական ու գերմանական աղդեցութեանց շրջանակի սահմանագիծին գերմանական կողմը։ Այն ճակատամարտը, ուր Ֆաստէլլա ծանրապէս վիրաւորուեցաւ, օդոստոս 23ին կատարուեր է։ Կուսցմա, ուր սեղի ունեցաւ այդ ճակատամարտը, նոյն ցեղապետին ու ֆրանսական զինուորներուն մէջ։ Ֆաստէլլա 193 քիլոմէթր հեռուն կը գտնուի սահմանագլուխին բրիտանական կողմէն։ Այս մասին դիտողութիւն մը չէ եղած ֆրանսական կառավարութեան, բայց միջոցներ ձեռք առնուեցան Պորնուն դրաւելու։ Երեսփոխան մը հարցուց թէ բրիտանական հողի վրայ կատարուած այդ արշաւանքին համար դիտողութիւն մը պիտի ըլլայ ֆրանսական կառավարութեան։ Պ. Զէմպրլէն պատասխանեց.

«Պէտք չէ մոռնալ թէ երբ Ափրիկէի այդ մասին մէջ մեր աղդեցութեան շրջանակը հաստատուեցաւ, բարոյական պարտաւորութեան տակ գտնուեցանք դէպ շրջակայ երկիրները պաշտպանելու՝ մեր երկրին վրայ պատահելիք տեղարդութիւններուն դէմ։ Արդ, նոյն միջադէպը տեղի ունեցած պահուն զինուորական կերպով չէինք դրաւած այդ երկիրը։ Այդ պարագաներուն մէջ, թէեւ խանգի է ասել որ ֆրանսական զինուորական պետը չատ հեռուն գացած է, մինչեւ բրիտանական հողին վրայ հալածելով նոյն ցեղապետը, չեմ կարծեր որ այդ առթիւ հարկ ըլլայ դիտողութիւն ընել բարեկամ երկիր մը կառավարութեան։ Առ այժմ հարկ չէ դատուած ընել այդ տեսակ դիտողութիւն մը։»

Լոնտոն, 17 յունիս.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին երէկուան նիստին մէջ, եւմասցոյին վրայ վիճաբանութիւն կատարուած առնն, եւմասկան նախարար Սըր Մ. Հիքս Պիչ յայտարարեց թէ տարբերութիւն մը պիտի դնէ եդիպտացորենին եւ միւս արմատքներուն միջեւ եւ թէ պիտի զեղչէ եդիպտացորենի մաքը։ Ժողովը յետոյ ընդունեց կարդ մը առաջարկութիւններ, որոնց համաձայն ներածուած ոդեղեղ ըմպելիներու մաքը մէկ լիտրին աւելցաւ։ Խաղողի չաքարի (գլիւքոզ) հաստատուն տեսակին մաքը 3 շիլին 3 բէնս աւելցաւ եւ լոյծ տեսակինն ալ 2 շիլին 6 բէնս։ Սըր Մ. Հիքս Պիչ դիտել տուաւ թէ այդ յաւելումները անհրաժեշտ են ցորենի մաքին պատճառով, որուն հեռեւանքը եղաւ անգլիական գործարանատէրերու արտադրութեանց ծախքին յաւելումը՝ բաղդատմամբ օտար դործարանատէրերու։

Հռոմ.—Լէոն ԺԳ.Պապին կողմէ Անգլիոյ թագաւորին թագադրութեան հանդէսին ղրկուելիք պատուիրակութիւնը կը կազմեն Մոնտէեռէօր Մէրրի տէլ Վալ ու Մոնթանկոնի եւ Պապին անձնապահներէն Լէյիս Օրսինի իշխանը։ Պատուիրակութիւնը երեքշաբթի իրիկուն Լոնտոն պիտի ուղեւորի։

ԼԵՀԵՐԸ

Վիլհելմ կայսեր ճառը։— Ռուս լրագիրներուն կարծիքը։— Լեհերուն հիմակուան վիճակը։— Պապին աշակցութիւնը։

Բեռլսպուրկ, 16 յունիս.—Ռուսիոյ մէջ մեծ չտաղդրդութիւն մը առաջ կը բերէ Բրուսիոյ հանրապետութեան հետաքրքրդած քաղաքականութիւնը Լեհերուն հանդէպ, որ սակայն կարդ մը դիտողութիւններու ալ պատճառ կ'ըլլայ։ Վիլհելմոսի երկաթբէն կը խօսի Մարիէնպուրգի մէջ Գերմանիոյ կայսեր արտասանած ճառին վրայ, որով Վիլհելմ Բ. ըսած էր թէ ինքզինքը պարտաւոր կը դդայ հրաւիրել իր ժողովուրդը իր ասոնցմէն սասցուածքները պահպանել Լեհերու ոսնձգութեանը դէմ։ Ռուս լրագիրը կ'ըսէ թէ այդ ճառը ցոյց ի՞ուտայ որ Գերմանները չեն կրցած յաղթել պահպանելու իրենց ազդեցութիւնը Լեհերուն վրայ։ Լեհական նահանդներուն բնակիչները միշտ կը մերժեն գերմանացումը եւ Բրուսիոյ կառավարութիւնը կը պարտաւորուի լայտակի միջոցներու դիմել իր ծրագիրը յաղդցնելու համար։ Վիհsոմոսքի կը յարէ թէ Բրուսիոյ կառավարութեան ջանքերը պիտի չյաղդին եւ թէ Լեհերուն ու Գերմանիոյ միջեւ եղած վէճը վարժարանի, եկեղեցիի եւ դրադիտութեան մէջոցաւ պիտի կարգադրուի։ Ռուս թերթը կ'ըսէ թէ Բոզէնի ու արեւելեան Բրուսիոյ նահանդներուն մէջ գերման աղդեցութեան անկումը ոչ թէ Լեհերուն ընդդիմութենէն առաջ կուգայ, այլ բնական պատճառներէ, մանաւանդ Բրուսիոյ կառավարութեան ներքին քաղաքականութենէն։ Գերմանական աղդեցութիւնը պակասած է ոչ միայն Լեհասանէն, այլ Պոհեմիոյ ու Թիրիխսթէլի մէջ, լայն Ալզաս-Լորէնէն։ Վիհsոմոսքի կ'ըսէ նաեւ թէ պաս ցեղերը գերման քաղաքակրթութենէն տարբեր քաղաքակրթութեան մը կը հետեւին։

—Նովոյէ Վրեմիա խմբագրական մը կը հրատարակէ Վիլհելմ կայսեր կողմէ Մարիէնպուրգի մէջ խօսուած ճառին եւ Բրուսիոյ կառավարութեան քաղաքականութեան վրայ Լեհերուն հանդէպ։ Ռուս թերթը կ'ըսէ թէ այդ քաղաքականութիւնը անպատճառ փոխուելու պէտք ունի, եթէ կ'ուզուի որ գերմանացման դործը յաջողի։

—Նովոյէ Վրեմիա Վարշավայ իր թղթակցէն շահեկան նամակ մը կը հրատարակէ, որ ուշադրութիւն կը հրաւիրէ Լեհերուն մէջ այս միջոցս տեսնուած հաստատամտութեան դդացումներուն վրայ։ Երեսուն տարի առաջ Լեհերը երկու մասի բաժնուած էին՝ պահպանողական ու յառաջդիմական։ Պահպանողականները անձնուէր էին ազնուականի սկզբունքներու եւ իրենց վաղեմի հաստատութեանց պահպանմանը։ Իսկ յառաջդիմականները ներկայ վիճակը կը վերադրէին ազնուականներուն եւ մոլեռանդ կաթոլիկութեան։ Լէոն ԺԳ. Պապին կոչմէ նոր իրատած ազատութիւնները եւ զանազան պատճառներ փոխեցին պահպանողականներուն կարծիքը եւ հաշտեցուցին յառաջդիմականները կաթոլիկ Եկեղեցիին հետ։ Սիլէնքլէվիցի վէպերն ալ նպաստեցին այդ արդիւնքին գոյանալուն, որով հիմա մնաց հակառակութիւն չկայ երկու կուսակցութիւններուն միջեւ։

ՀԱԲԱԻԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Պ. Հիրպէր Հոլանտայի մէջ.— Շվէնինկենի ցուցահանդէսը.— Գէլնիայի Պոհեաներները։

Լա Հէ, 16 յունիս.— Ֆրանսայի պետական խորհուրդին անդամ Պ. Լուի Հէրպէրի տեսակցութիւն մը ունեցաւ Շվէնինկէնի ցուցահանդէսին յանձնաժողովին անդամներուն հետ։ Որոշուեցաւ այդ ցուցահանդէսին ու կատարուելիք վիճակահանութիւնի մը հասոյթը յատկացնել պատերազմին զոհ դացող Պոէրներուն եւ սպաննուածներու այրիներուն ու որբերուն։ Պ. Հէրպէր, որուն կ'ընկերանայ ծանօթ արձանագործ Պ. Տիւպուա եւ փորագրիչ Պ. Քարլ, Ուիրէխթ երթալով այցելութիւն տուաւ Պ. Քրիւկէրի։

—Գրիւսել.—Պոէրաբեր Պէլճիքացիներու խումբ մը, որ «Պոէրներու պաշտպան» անունով յանձնաժողով մը կազմած է, հաստատութիւնը կնքուելէն առաջ ծանուցած էր թէ ձեռնարկներ պիտի ընէ՝ ձեռք բերելու Պոէրներուն անկախութիւնը. բայց հիմա քանի որ հաստատութիւնը կնքուած է, յանձնաժողովը որոշեց Անգլիացիներուն դէմ հակադրութեան արտայայտութիւն մը ընել։ Պէլճիքայի կառավարական լրագիրը՝ Ժուրնալ տը Պրիւսէլ կը յուսայ թէ կառավարութիւնը արգելք պիտի ըլլայ Պոէրասէրներու այդ որոշումին։

ՍԱՔՍՈՆԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Մահը.— Գերմանիոյ կայսեր ցաւակցութիւնը.—Կենսագրական նօթեր։

Սաքսոնիոյ Ալպերթ թագաւորը, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, ինչպէս պէս հեռագրեր ծանոյց, առջի իրիկունը մեռաւ։ Գերմանիոյ կայսրը, որ Էքս-լա-Շապէլ կը դտնուի, բոլոր հանդիսաւորները դադրեցուց եւ հեռագրով ցաւակցութիւնը յայտնեց հանգուցեալին դերդաստանին։

—Ալպերթ թագաւորը ծնած էր Տրէզդոյի մէջ 1826 ապրիլ 23ին։ Անդրանիկ որդին էր հանդուցեալ Ժան թագաւորին եւ Ամալիա թագուհիին՝ ծնեալ Պավիէրայի իշխանուհի։ Շատ խնամեալ դաստիարակութիւն մը ստացաւ հմուտ պատմագէտ ու Լայպցիկի տեսչութեանը տակ։ Զինուորական արհեստը, որուն յարմարութիւն ցոյց կուտար, ուսաւ սաքսոն զօրավար Մոնտլոյի մէջոցաւ։ Տասնչինդ տարեկանին տեղական ատիճան ստացաւ կառնուաւոր բանակին մէջ։ Հետեւեցաւ Պոսի հանդարտութիւն դիտական դասընթացքներուն, ուր իրեն աշակերտակից էր Բրուսիոյ Ֆրէտերիք Վիլհելմ արքայազուն իշխանը։ 1848ին Մոդուց համալարանը եւ սաքսոն զինուորներուն հետ մասնակցեցաւ Տանիմարքայի դէմ մղուած պատերազմին։ Շլեզվիկի մէջ իբրեւ հարիւրապետ ծառայեց Բրիմֆիլդ Բրուսացի զօրավարին հրամանատարութեանը տակ։ 1854ին երբ հայրը Սաքսոնիոյ դահուն վրայ բարձրացաւ, արդէն զօրավարի ատիճան ունէր եւ հրամանատար էր հեծեւակ զինուորներուն։ 1866ին վարեց Աւստրիոյ ու Գերմանիոյ դէմ մղուած պատերազմը։ Երբ, այդ պատերազմին հետեւանքով, Սաքսոնիա հիւսիսային Գերմանիոյ միացաւ, Բրուսիոյ թագաւորը՝ Ֆրէտերիք-Վիլհելմ, դաշնակցութեան պետ, Ալպերթի իշխանին յանձնեց ընդհանուր հրամանատարութիւնը Սաքսոնիոյ բանակին՝ որ 12րդ զօրաբանակն էր դաշնակցային բանակին։ Այդ զօրաբանակին գլուխը անցած էր Ալպերթի իշխանը՝ որ մասնակցեցաւ Ֆրանսայի դէմ մղուած պատերազմին, առաջին անդամ ինք մասնակցեցաւ այն ճակատամարտին որ այնքան նպաստեց Կրավելոթի ու Սէն-Բրիվայի այնքան սուղ դնուած յաղթութիւններուն։ Մէկի պարարման առն Մէօզի բանակին հրամանատար կարգուեցաւ, պաշտօն ունենալով գործել Մաք-Մահոնի դէմ եւ քալել Բարիզի վրայ՝ Բրուսիոյ արքայազուն իշխանին բանակին հետ։ Երբ Բարիզ պաշարուեցաւ, Ալպերթ իշխանը աջ եղերքին վրայ կեցաւ եւ այժ տուաւ Շամբրիի ճակատամարտին եւ ուրիշ գործողութիւններու։ Ալպերթ իշխանը 1873 հոկտեմբեր 29ին իր հօրը յաջորդեց՝ իբրեւ Սաքսոնիոյ թագաւոր։ Առաջին տարիներուն այնքան կարեւոր բաներ չպատահեցան. միայն նշանակելի են վարչական վերակազմութիւնը, նախնական վարժարանները բարեկարգումը եւ Սաքսոնիոյ Խորհրդարանին միաձայն յայտարարութիւնը այն իրողութեան դէմ՝ որով կայսրութիւնը դրաւեց դերման երկաթուղիները։ Ալպերթ թագաւորը որ 1853 յունիս 18ին ամուսնացած է, Հոլշթայն-Կոթորբ-Վալդայի Թարլեն իշխանուհիին հետ, զաւակ չունեցաւ։ Սաքսոնիոյ Ալպերթ թագաւորին կը յաջորդէ եղբայրը՝ Ֆրէտերիք-Ավգուստ-Ժորժ որ ծնած է 1832 օդոստոս 8ին եւ 1859 մայիս 12ին ամուսնացած Տոմ Բէտրո Ե.ի քրոջ Մարիա-Անննա իշխանուհիին հետ, ուրկէ երկու աղջիկ եւ չորս մանչ ունի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՈՒՐԾԵՐ

Երեսփ. Ժողովին նիստը.— Իրենց բուսակներէն զրկուած երեցներ.— Առիւծ ընդդէմ ազգեցիկի մը մէջ։

Երեսփ. Ժողովը իր անցեալ երեքշաբթի օրուան նիստին մէջ, քննեց երեսփոխանիներուն մէկ քանին ընտրութիւնը։ 227ի դէմ 290 ձայնով ընդունեցաւ Պ. Մոժիանի մէկ առաջարկը, որուն համաձայն, ընտրութեան վերաբերեալ տէրն տեղեկագիր պէտք է հրատարակուի պաշտօնաթերթին մէջ, վիճաբանութեան դրուելէ առաջ։ Պ. Պէրթայի առաջարկին վրայ, Ժողովը որոշեց յետաձգել Բարիզի երեսփոխան ազդայնական Պ. Մելէթոնի ընտրութեան վերաբերեալ վիճաբանութիւնը։ Հակառակ ընտրելին էր նախկին նախարար Պ. Մրզլիբէօր։ 33 անդամներէ բաղկացած մեծ յանձնախումբեր կազմելու համար Պ. Պրըթոնի ըրած առաջարկը յետաձգուեցաւ։ Երեսփ. Ժողովը որոշեց վիճաբանութեանց թուականները։

—Վերին Կարմէլ տասը երեցներ, որոնք ընարական պայքարին մասնակցած էին, նախարարական որոշումով, իրենց թաղականներէն զրկուեցան։

—Սիլիւէր ընդծովեայ շոգենաւը՝ վերջին օրերս փորձեր կը կատարէր Շէրպուրի բացերը, երբ, յանկարծ, շոգենաւին նաւապետին օդնականը անսանդատութիւն մը զդալով նուաղեցաւ։ Բանի մը վայրկեան յետոյ, նաւաղնեաս երկու պետեր ալ միեւնոյն վիճակին ենթարկուեցան։ Նաւապետը խելոյն ջուրին մակերեսը հանել տուաւ չդրենալու, եւ դէպի Շերպուրը ուղղուեցաւ արագօրէն։ Հիւանդները ցամաք հանուեցան ու փոխադրուեցան ընդծովեայ շոգենաւերու կայանը, ուր հաստատուեցաւ թէ օքսիս տը քարպոնը չնչահեղձութեան սկզբնաւորութիւն մը առաջ բերած էր։

ԻՒՄԳԷՐ-ԲՐԱՈՒՖՈՐՏԻ ԴՈՐԾԸ

Հարցաքննութիւններ.— Պ. Բարմանթիի յայտարարութիւններ.— Շահեկան մանրադեպ մը.— Անուղղով վանառում.— Իւմպէր-Բրաուֆորտի գործին պատճառած ծախքերը։

Դատական պաշտօնեայ Պ. Պէրթրլոյի պաշտօն յանձնուած է հարցաքննել Պանք տ'Ալզասի կարդ մը պաշտօնեաներ, որոնք հն ի պաշտօնավարէին այն ժամանակին, երբ նախկին դատական նախարար Պ. Կիւսթով Իւմպէր 500,000 ֆրանք յանձնած է նոյն դատաւոր Պաշտօնեաներէն մէկ քանին հարցաքննելով՝ որ եւ է օգտակար տեղեկութիւն չեն հաղորդեր։

—Հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Լէյեն նարէն հարցաքննեց Պ. Բարմանթիէն, ի ներկայութեան իր պաշտպան փաստաբանին։ Պ. Բարմանթիէի խնդրագիրը նկատդութեան առնուելով՝ թիչկի մը դարմանատունը պիտի փոխադրուի, իր առդնչութիւնը դարմանելու համար։ Դատաւորը Պ. Բարմանթիէի օգնութեամբ պարութիւնին մէջ դտնուած նամակները դատեց։ Ակէ առաջ հարցաքննութեան մը միջոցին, Պ. Բարմանթիէ յայտարարած էր թէ առաջին կոչնագրին ընդդիմը, որ պատճառ եղած է ամբողջ Բրաուֆորտ դործին, դատական նախարար Պ. Կիւսթով Իւմպէրի ձեռքով գրուած էր, եւ հաշտարար դատաւոր Պ. Իմէի ձեռքը անցած էր։ Այս վերջինը Պ. Բարմանթիէի ներկայութեանը յայտարարեց թէ այդպիսի թուղթի մը չէր եկած իր մօտ։ Մինչեւ հիմա, Իւմպէր-Բրաուֆորտեան դատավարութեանց երեսը ամուսն դործութիւնները քննուեցան, ասոնցմէ ոմանք դատաւորութիւններ ալ պիտի քննուին դեռ։

—Պ. Պէրթլօ հարցաքննեց Սէ պանքային պաշտօնեաներէն մէկը որ ըսաւ թէ ան եւ է տեղեկութիւն չունէր 500,000 ֆր.ի մասին։ Պ. Կիւսթով Իւմպէր 500,000 ֆրանքի դումար մը դրած էր այդ դրամատան մէջ, Պ. Սէի յայտարարութեան համաձայն։ Պ. Պէրթլօ դրամատան միւս պաշտօնեաներուն վկայութիւնն ալ պիտի լսէ։

—1897ին, քիչ մնաց որ համաձաւորդ դրամարկղին խարէութիւնը երեւան ելլէր։ Այդ թուականին, Տիկին Իւմպէր մէկ միլիոն ֆրանքի պէտք ունենալով՝ փոխառութիւն ըրաւ դործակատարէ մը, որ երկու կարեւոր դործերու հաշուեցարարութիւնը սատնձնած էր։ Պանքայատէրերը դործուած խարէայութիւնը նշմարելով՝ բողոքեցին եւ դործակատարը բանտարկուեցաւ Մազասի մէջ։ Այս վերջինը յայտարարեց թէ այդ դրամը փոխ տուած էր Տիկին Իւմպէրի։ Հարցաքննիչ դատաւորը իր ներկայութեան կոչելով Տիկին Իւմպէրը յայտարարեց անոր թէ ինք ալ իբր մեղակից կրնար ամբաստանուիլ դործակատարին խարեայութեան։ Տիկին Իւմպէր վախնալով որ խուզարկութիւն մը կը կատարուի իր տան մէջ եւ դատարկ դրամարկղը երեւան կ'ելլէ, նոսարէ մը փոխ առաւ այդ դումարը եւ վճարեց իր պարտքը, որով դատական հետապնդումը առաջ չտարուեցաւ։

—Վիվ Օի դղեակին կարասիները եւ արժէքաւոր առարկաները աճուրդով ծախուեցան 13,000 ֆրանքի։

—Իւմպէր-Բրաուֆորտի դործը առօրեայ բանական ծախքերու դուռ բացած է։ Օրը 400 ֆրանք կը ծախսուի այս դործին համար։ Մինչեւ հիմա 30,000 ֆրանք ծախսուած է, արտասահման զրկուած հեռադիրներուն համար, որոնց վրայ պէտք է աւելցնել 15,000 ֆրանք, փոխանակներուն հեռագրութեան համար։

ՄԱՐԹԻՆԵՐԻ ԱԴԷՏ

Կացութիւնը Ֆոռ-տը-Ֆրանսի մէջ.—Ամերիկեան գիտական արշաւախումբին զուշակութիւնը.— Ակն-Բիեռ։

Մարթինիքէն հասած վերջին լուրերուն համաձայն մեծ իրարանցում կը տիրէ Ֆոռ-տը-Ֆրանսի մէջ։ Բնակիչները փաղանգներուն մէջ կը պարտին ընդհանուր ապատիի մը մատնուած։ Ֆոռ-տը Ֆրանսէն դրուած նամակ մը կ'ըսէ թէ ամերիկեան գիտական արշաւախումբը կը կարծէ թէ յառաջիկայ ժայթքումը ամէնէն զօրաւորը պիտի ըլլայ։ Բէլէ լեռը իր խարխսին մէջ ծակած ամէն կողմէ, կարմ ժամանակի մէջ պիտի կործանի եւ կղզիին հայրենակիներուն մեծ մասը պիտի անհետանան։

—Ֆրանսայի երեց մը մայիս 20ի ժայթքումէն յետոյ այցելելով Սէն-Բիէռը, կ'ըսէ թէ քաղաքը հարթ հաւասար եղած է։ Մարթինիքի ծերակուտական երեսփոխան Պ. Նայթ ալ չէ կարծեր որ Սէն-Բիէռ քաղաքը նորէն վերականդնուի։ Բուսականութիւնը ուեւրուած է 20 քիլոմէթրի չափ տեղ։ Դարձը պէտք է անցնիս, որպէս զի կեանքը դարձեալ վերածնի հոն։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԱՄՏ ՄԸ

Բոյ Սեն-Թիօրէ.— Մոնսենիեռ Պուրրէի բնակարանին մէջ.—Դիւամոյուրեան տագնապ մը.— Ուխտագնացութիւն Լուրտի մէջ։

Լիւսա, 14 յունիս, (Տես Արեւելքի երեկուան թիւին մէջ.— Ծ. Խ.)—Այսօր ներսոնը ու տաբօրնակ իրողութիւններ կը պատմեն Գէյրը, հետաքրքրուած այդ մայրաքաղաքին վիճակին, ամէն ջանք կ'ընէր զայն դարմանել տալու համար։ Օր մը ուզեց զայն տեսնել եւ ինքզինքն մեծաւորութենէն որ քոյր Սէն-Թիէօրէն իր մնակարանը ընդէր։ Այդ միջոցին ախոր նոր սկսած ըլլալով մայրապետը համոզուած աւելի հանդարտ էր, բայց մեծաւորէնին կասարեալ վստահութիւն չունէր, ուստի կարմնալին մնակարանը գացած ատեն միշտ հանդիսաց քոյր Սէն-Թիէօրէն որ հանդարդ մնայ. մայրապետը քանի անդամներ խոստացաւ։ Երկու կրօնաւորուհիները հասան կարմնալին մնակարանը, ուր մանչնեէօր Պուրրէ կը սպասէր։ Քոյր Սէն-Թիէօրէ, եպիսկոպոսին հրաւէրով, նստաւ անոր դէ՛ քովը ուշնեանալով մեծաւորուհին փոքր սեղանի մը առջեւ որուն վրայ Ս. Թոմասի մէկ հատորը կար ԺԶ. դարէն մնացած, խիստ հաղուագիւտ՝ զոր կարմնալը մեծ հետաքրքրութեամբ կը կարդար, վասն զի մասնասէր մըն է։ Քոյր Սէն-Թիէօրէ հաղիւ թէ նեղս մնած էր, քանի մը երկվայրկեան նայեցաւ այդ դիրքին, յետոյ վրան յարձակեցաւ, պատուց առաջին էջը եւ այդպէս պիտի շարունակէր, երբ կարմնալը ուս մեծաւորուհին թող չտուին։ Վայրկեան մը ետքը քոյր Սէն-Թիէօրէ եպիսկոպոսին կարամնէնդուրա հանուեցաւ մեծաւորուհին կողմէ որ չտս յուզուած էր նոյն անկայեալ ընթացքէն։ Ամէն վերջը որոշուեցաւ քոյր Սէն-Թիէօրէն Լուրտ տանիլ։ Ճամբան չտս հանդարտ էր։ Նաեւ կրօնական մարդանցներու առեն՝ որոնց ենթարկուեցաւ։ Լայն դրաչալի քարայրէն հեռանալու մէջոցին ոսկի սկիհի մը մաղդման յարիչակեց եւ խորունկ սեղ մը պատեց. յետոյ Կրէզ դարձաւ իրեն ընկերացող մայրապետներուն հետ։ Ամոնք հարցուցին թէ որքանոց ժամանած էին, մեծաւորուհին նամակ մը ստացաւ սիկիհին սկրոյմէն՝ քահանայէ մը որ կ'ըսէր թէ մաղդման Կրէզի մայրապետներէն մէկը առած է։ Մեծաւորուհին քննութիւն մը բացաւ. բոլոր մայրապետները, նոյն իսկ քոյր Սէն-Թիէօրէ, յայտարարեցին թէ սեղկութիւն չունին։ Բանի մը ժամ եւ քոյր Սէն-Թիէօրէ տարտնապ մը ունեցաւ։ Հարցաքննելին ղնեցը. բան թէ ինքը առած է մաղդման եւ նկարագրեց պանած տեղը։ Մեծաւորուհին խնդիրը գրեց Լուրտ եւ մաղդման դտնուեցաւ որոշած տեղը։ Բայց այս իրողութիւններէն ոա կը հետեւի թէ քոյր Սէն-Թիէօրէ երկու անձ ունի եւ թէ այդ երկու անձերը բնաւ տեղեկութիւն չունին իրարմէ։ Քոյր Սէն-Թիէօրէն կայ սովորական վիճակին մէջ եւ քոյր Սէն-Թիէօրէն ուսդնապի ադդեցութեանը տակ։ Այդ վիճակը, սակայն, միշտ կը տեսնուի նոյն կարդի հիւանդներու քով, եւ կարելի չէ մատնանշել քոյր Սէն-Թիէօրէի որ Կրէզի սյսանարը կը կոչուի երկրին մէջ։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Զալաթիա, Թիւնէլին բոմը, Մէրթէչեանի փողոց Խրլէթ Փաշա Խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած ասն միթերանոցներուն մէջ կը դտնուին անդլիական դորգեր, տաբատա եւ թաշկոյ գորգեր, «քէչէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, սդոցներ, քորնիչներ, դեղերի մուշտակներ եւ զանազան տեսակներով ճոխ կեղասներ, մահճակալներ, սիրտներ եւ հայելիներ։ Կը վաճառուի յարդդ հաստատութեան չտս դիւրամատչելի պայմաններով,

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎԱՃԱՐՄԱՒՆԵՐՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸԲԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը դնաց չբեղ հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանցին մէջ կը դտնուէին Գերմանիոյ ու Սպանիոյ դեսպանները եւ առաջին թարգմանները, Ռուսիոյ դեսպանատան դործակատարը, Երիրորդ թարգմանը ու քարտուղար մը, Ռուսիոյ դեսպանատան երկրորդ թարգմանը եւ դեսպանատունները յանձնարարած քսան հիւրեր։ Ներկայներէն ոմանք սենեկապետ էին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՅՑՈՒՄ.—«Երէկ, ուրբաթ, Սէյտ Կրբի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կարմ ընտրուած արտօնութեամբ, Գերմանիոյ դեսպան Պաուն Մարշալ ֆոն Պիպերշթայն եւ յետոյ Սպանիոյ դեսպան տի Բասիս Սակրատոմարքիզը ոչ-պաշտօնապէս պատիւ ունեցան ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ՅԱՒԱԿՅԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ. — Սաքսոնիոյ Ալպերթ թագաւորին մահուանը առթիւ Վեհ. Սուլթանը ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց Գերմանիոյ կայսեր եւ Սաքսոնիոյ նոր թագաւորին։

ՀԻՆԱՁԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ չնութիւնը աւելի փութացնելու համար, Ճիտէէն ալ դիծերու չնութեան պիտի ձեռնարկուի։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ, որոնց Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած էր ամսաթոշակներ յատկացնել ու ճամբու ծախքերը տալ, եւ միանգամայն հազար ոսկի շնորհել իր մասնաւոր Արիզէն, երանագիտական ուղեղդ մը մասուցին յաս կայս. Դասոյից։

ԹԷՎՖԻԿ ՊԷՅ, Սէլանիկի նախորդ կուսակալը, կայս. Իրաւէով պատուեցաւ Վիեննա երթալ՝ տիանդուիթիւնը դարմանելու համար։ Եղերգի հիւանդացին թիչկիներէն դեր-Տաղարապետ Սալիմ էֆ. իբրեւ դարմանող թիչկի պիտի ընկերանայ Թէվֆիգ պէյի։

ԾԽԱՒՈՏԻ ՌԷՅԻՆ.— Ինչպէս երէկ ծանուցինք Պաշտօնականներու մէջ, Վեհ. Սուլթանը ծխախոտի Ռէյիին վարչութեան նկատմամբ իր ունեցած կայս. հաղածութեան մէկ նոր ապացոյցը տուաւ, առաջին կարդի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհելով անօրէն Պ. Շարնոյի, երկրորդ կարդի Օսմանիէ դեր-անօրէն Պ. Նոպլէի ու խորհրդական Պ. Ալլան Ռատֆէի եւ երկրորդ կարդի Մէճիտիէ՝ ընդհանուր հաշուեքննիչ Պ. Լոմպարտոյի։ Կը շնորհաւորենք Ռէյիին այդ երեք մեծ պաշտօնատարները որոնք, իրենց ձեռնհասութեանը ու վարչական կարողութեանը իբրեւ վարձատրութիւն, կ'արժանանան կայս. այդ բարձր շնորհին։

—Ծխախոտի Ռէյիին մայիսի հասոյթը եղաւ 191,000 օսմ. ոսկի։

ՀԱՆԸՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏԷԶԻ վարչութեան մայիսի հասոյթն է 96,000 օսմ. ոսկի։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԷՋ, չորեքշաբթի օրը, ժամասիսկ մէկ դեպք պատահեր է։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ դեսպան Պ. Վան Վէքերլէն, երէկ, Եալովայի Ջերմուկները դնաց՝ ուսդ. Սթէքուլիսի հետ։

Պ. ՏԷ ԿԻԲՍ, Սէլանիկի ռուսական նոր ընդհանուր հիւպատոսը, իր պաշտօնատեղին ժամանեց։ Նախորդը՝ Պ. Իլարիոնով քանի մը օրէն պիտի մեկնի Սէլանիկէն։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ իտալական նաւաբաժինը քիչ առնէն Արեւելքի։ Ջուրերը կու դայ։ Հրամանատարը՝ ծովակալ Բաւտամօ, ինչպէս ծանուցուցեաց, Կ. Պոլիս պիտի այցելէ։

ԿԷՕՔՍՈՒԻ ԴԵՏԱԿ.—Ծանուցուեցաւ թէ Կէօքսուի դետակը մաքրելու համար անցագրէն մը պիտի առնուի նոյն դետակին վրայ երթեւեկող ամէն տեսակ նաւերէ։ Պետական Խորհուրդը որուն յանձնուած է խնդիրը, նկատելով որ այդ անցագինը տալու համար բնականաբար նաւերը պիտի հաւաքուին դանդաղ պաշտօնական դրութեան տեղը, որով կրնան բարեկրթութեան ու հանգստութեան հակառակ պարագաներ տեղի ունենալ, անցագին առնելու դրութիւնը անընդունելի դատեց եւ որոշեց որ դետակը մաքրելու ծախքը թաղապետական հասոյթներէն հոդացուի։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու թղթատարական վերատեսչութեան հրահանգ տրուեցաւ որ հեռագիրներու վարձքը երբ օտար դրամով առնել անհրաժեշտ ըլլայ, նոյն վերատեսչութեան կողմէ որոշուած արժէքին համեմատութեամբ դանձուին օտար դրամները։

ՊՈԼՍՈՅ ապահովութեան Մոտուիին կողմէ դրաւի տակ առնուած կալուածները երբ ծախու հանուին, թաղապետութեանց եւրոպական պաշտօնեաները եւ Տէֆթէրխանէն, գնողին անուան արձանագրելու համար, անոր բնակած թաղէն իւրաքանչիւր կը պահանջեն։ Զեռնոտ պաշտօնարանը նկատելով որ այդ պարագան դժուարութեան պատճառ կ'ըլլայ, դրեց եւրոպական նախարարութեան, Տէֆթէրխանէի վերատեսչութեան եւ քաղաքապետութեան թէ Պոլսոյ ապահովութեան Մոտուիին պահանջները դանձելու նպատակով վաճառուած կալուածներուն համար՝ գնողին բնակած թաղէն իւրաքանչիւրը չպահանջուի։

ՀՐԴԵՀՆԵՐԸ.—Թղատ խօսելով հրդեհներու պատճառած մեծամեծ վնասներուն վրայ, մանաւանդ միջին դասակարդի եւ աղքատ ընտանիքներու համար, կը յորդորէ ժողովուրդը որ ապահովագրութեան դիմէ, ուշադրութիւն ընելով, սակայն, որ վստահելի Ընկերութեանց հետ դործ ունենայ։ Թղատ կը յարէ.— «Ապահովագրութեան դրութեան խլամ ժողովուրդին մէջ չընդունուածը մեծամեծ վնասներու պատճառ կ'ըլլայ, մանաւանդ անցեալ օրուան Ադսէրայի հրդեհը որ այնքան վնաս պատճառեց։ Մեր ժողովուրդը հրդեհի վտանգէն զերծ մնալու համար աչքառելով հանգերձ, ապահովագրութեան օգուտն ալ պէտք է նկատդութեան առնէ, վասն զի տասով միայն հրդեհին վնասը կէս աս կէս եւ կարելի է տալի չատ կը պակի։»

ԱՆԶՐԵՒ.—Երէկ Էմիրիէնէն վեր բաւական անձրեւ տեղացեր է՝ զրսասայրերը զանուղներուն անհանգստանակ մը պատճառելով։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ նախկին խիվի վախճանեալ Իսմայիլ փաշայի եւ Եղիպտոսի Սուլթան փաշայի ընտանիքները եւ Մ

մը, ապօրէն յարաբերութիւնէ մը մանչ զաւակ մը ունենալով, ապամներ եւ պարկի մը մէջ դնելով ջուրը նետեր է։ Նաղիթէ ձերբակալուեր է։

ԽԱՍԳԻԻՂԻ մէջ Սալոմոն անուն հրեայ մը իր ազգակիցներէն տասնչորս տարեկան Խաիմ, առջի իրիկունը, նաւակ մը դրաւ պտոյտի պարուակով։ Նաւակը երբ բացուեցաւ, Սալոմոն ու նաւավարը Անդրէա Խաիմի վրայ յարձակեցան՝ պատիւը բռնաբարելու համար։ Տղան սկսաւ պոռալ եւ մօտէն մակոյկով անցնող ոստիկանները իմանալով տղան ազատեցին եւ այդ երկու անձերը ձերբակալեցին։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքին յանձնարարութեամբ Տ. Տիրայր վարդապետ այս առաւօտ Ազգ. Հիւանդանոց դնաց հոն պատսպարուած ուսանող որբերու վիճակը քննելու եւ տեղեկագրելու համար։ Որբանոցի նորընտիր խնամակալութիւնը երէկ Ս. Յակոբայ որբանոցին մէջ իր երկրորդ նիստը գումարելով, նախնական խորհրդակցութիւն մը կատարեց։ Ս. Յակոբայ որբանոցին տնօրէն Յակոբ էֆ. Նիկողոսեան, որը աղջկանց արհեստագիտութեան վերաբերեալ գեղեցիկ եւ օգտակար ծրագիր մը պատրաստած եւ ներկայացուցած է Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, երկրորդ անգամ ըլլալով։ Ինչպէս յայտնի է, այս պակասը Ս. Պատրիարք Հայրը արդէն նշուած էր Համաբարձման տօնին հանդէսին օրը, հոգեհացի մէջոցին, ի ներկայութեան Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան։

—Ս. Պատրիարքը ծաղկեայ փիլոն նը-ուիրեր է Տ. Տիրայր վարդապետի։

—Ինչպէս յայտնի է, Բերայի Թաղը մինչեւ հիմա մըմթոթար չուներ եւ անոր վերաբերեալ գործողութիւնները կը կատարուէին Թաղ. Խորհուրդի կնիքովը։ Վերջերս, մարդահամարի նոր կանոնագրին տրամադրութեանց համաձայն, մըմթարի մը անուանումը պարտաւորիչ ըլլալով՝ Բերայի Թաղ. Խորհուրդին ալ զեկուցում եղած է։ Արդ, Բերայի եկեղեցիին նախորդ գործակատար Կարապետ էֆ. Նամակ մը ուղղելով Թաղ. Խորհուրդին, կը յայտնէ թէ Թաղաքապետութեան կողմէ իր անունով կնիք յանձնուած է իբրեւ իբր մըմթար Բերայի, հետեւաբար ինք պիտի կատարէ մըմթարութեան վերաբերեալ գործերը։ Այս զեկուցման վրայ, Թաղ. Խորհուրդը Պատրիարքարան տեղեկագրեց խնդիրը, ուրկէ այս մասին թաղրիր մը դրուեցաւ քաղաքապետ Բրսման փաշայի։

—Սրբէն վարդապետ Վեհունի Ամերիկայի Բրուվիտենս քաղաքէն 10 անգլիական ոսկի ղրկած է Պատրիարքարան, ի փոխարէն Հիւանդանոցի Ընդարձակ Օրացոյցին։ Այս տարի յաղիւսի սմնուն, Ամերիկա նստեր է Ընդարձակ Օրացոյցը եւ Ա-ռաջնորդ Սարգիսեան Սրբազան բաժներ է զանոնք թեմերուն մէջ, 300 հատ ալ ղրկելով Բրուվիտենս։

—Բերայի գերմանական վարժարանի այս տարեշրջանի 14 շրջանաւարտներէն երկուքը Հայ են՝ Պ. Սարգիս Կէվրէքեան եւ Աւտոմ Սամանճեան, որոնք գպրոցին ամենայաջող աշակերտներն եղած են։

—Սատարարի Հայոց հեց աղջկանց վարժարանի ամավերջի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ յունիս 12/25ին, ինչպէս կ'երեւայ մեզի ղրկուած յայտարէն։ Այս տարի վարժարանը 13 շրջանաւարտ ունի, որոնցմէ երեքը Պոլսեցի են։

—Ս. Էջմիածնէն տեղեկութիւն կը տրուի Պատրիարքարան թէ Մայր Աթոռին պաշտօնաթերթը բոլորովին դադրեր է տրատարակութենէ, խմբագիր Գալուստ Մկրտչեանի անդամալուծութեան պատճառով։

—Դահիրէի Հայոց Աղքատասիրական մարմնին զբօսարանի տնօրէնը՝ Արմենակ Գալուստեան 200 ոսկիի գումար մը դրոնեալով՝ փախեր է։

— Սըվազէն կը գրեն մեզ մայիս 28 թուով.—«Տիվրիկի կողմերը ուղեւորական այցելութենէ մը վերադարձիս, պարտ կը զգամ հրապարակ հանել աչքառու դեղեցում մը, որուն նմանները թէեւ յաճախադէպ են դժբաղդաբար գաւառներուն խորերը, սակայն սա իր դայթակղական հանգամանքովը եւ սիմնական չհանդիսութեամբը Պատրիարքարանի լուրջ նկատառմանն արժանի է։ Մէկ քանի տարիներ առաջ Տիվրիկի Կիւրասոն դիւղի Տ. Սարգիս քահանայ երբ կը վախճանի, մօտը գտնուած Ս. Միւռոնը կ'անցնի ձեռքը անոր Լէոն որդւոյն, որ ի նը-կատի առնելով անոնցմէ պարգեւները, կը յանձնէ գիւղին երեւելիներէն Սրամ Փափազեանի։ Իսկ սա զգուելի չհաղորդութեան մը առարկայ կ'ընէ զայն։ Կիւրասոն գիւղէն կէս ժամ հեռաւորութեամբ Աչուչէն գիւղի Տ. Խոսրով քահանայ Մը-կրտչեան մը առիթով Ս. Միւռոնի սոխրողական պէտք ունենալով՝ կը դիմէ Սրամ Փափազեանի՝ խնդրելով միայն մէկ քանի կաթիլ. երկար բանակցութենէն յետոյ մեր չահադէտը վերջապէս կը հաճի քանի մը կաթիլ տալ՝ փոխարէնը կանխիկ դանձելով մէկ արծաթ մէճիտ. իրողութիւն մը, զոր, ի պահանջել հարկին, հաստատել չատ դիւրին պիտի ըլլայ մեզ։ Զենք գիտեր, ինչպէս որակել մէկը, որ կը յանդգնի իր սրբազործ առեւտուրը ի գործ դնել ընդդէմ Հայ. Եկեղեցւոյ անչահինդիր ոգւոյն եւ նուիրական սովորութեանց, ու անպատկառելիօրէն կը ժըպտի չվերադարձուելու հանրութեան պահանջն հանրութեան, որուն բարեպաշտիկ զգացումները կոխտելով «Բարդայթակղութեան» կը հանդիսանայ այսօր։ Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք սոյն անխիղճ առեւտրական ձեռնարկին վրայ, որպէս զի հաճի հրամայել քննութիւն մը ի բուժումն դայթակղեալ մտքերու։»

ԼՈՒՐԵՐ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՏՕՆԸ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 27 Մայիս

Բա'ց ի հարկեցուցիչ օրերէ՝ որ տարուան մէջ երկու անգամ կը պատահին, դէպի Զիթենեաց լերան գեղաձիգ բարձունքը այցելութիւններ չա'տ քիչ անգամ տեղի կ'ունենային այն պատճառաւ որ՝ Երուսաղէմի երկու դլխաւոր բարձունքները զոյս կ'ընդմիջէ կեդրոնական Զորը, արեւմուտքէն արեւելք խիստ սոսկալի ու քարքարուտ ելեւէջներ կը հանէին ուղեւոր այցելուներու քայլերուն առջեւ՝ որ ձիերով կամ աւանակներով անցամ մեծ դժուարութեամբ կրնային երթեւեկել, թո'ղ թէ քալելով ու քրտնաթոր մագլցելով սեպհական ժայռերուն վրայէն։

Բայց, յարմէ հետէ որ չինուած է գեղեցիկ ու զրաստայոյտ կառուղին ու դիւրացուցած է ճանբան, Զիթենեաց լեռը՝ իր զուարճալի դիրքովը, ուխտատեղի մը ըլլալէ աւելի զբօսավայր մը դարձած է՝ ուր գրեթէ, ամէն կիրակի ու ծոն օրեր, պակաս չեն զբօսասէրներ՝ իրենց կերուխումովը, տարածուած ամէնէն սիրուն դեսնի մը վրայ, Ռուսական վանքին լայնածաւալ պարտէզին մէջ, տաղարթախիտ նոճիներու հովանիներուն ներքեւ։

Ճամբաներուն ցոյց տուած այս դիւրութեան առթիւ, Զիթենեաց լերան վրայ կատարուած եկեղեցական հանդէսներն ալ մեծ փայլ ստացած են։ Հիմա նախընթաց տարիներէ աւելի հոծ բազմութիւն մը ամէն ազգէ եւ քրիստոնէական ամէն յարանուանութենէ կը հաւաքուի հոն, հանդէսներու ժամանակ, եւ իր կրօնական ջերմեռանդն բարեպաշտութիւնը կատարելէ ետքը, աշխարհային սիրուն զուարճութենէ ալ ետ չի մնար, զբօսնելով հոն մինչեւ իրիկուն։

Շիտակը խօսելով ժողովրդական այդ զուարճութեանց մէջ չեն տեսնուիր լպիրշ խաղեր, զգալով անչուշտ թէ սրբավայրի մը վրայ, տաճարի մը չորջը կրօնական վեհաշուք հանդէսի մը յիշատակուելն է որ նոյն զուարճութիւնները կ'ըլլան եւ պէտք է որ կրօնականին համապատասխան պարկեշտութեամբ կատարուին։ Պարեր, պարերգներ, անմեղ խաղեր, համեստ զուարճութիւններ արդարեւ սկսած են ուրիշ փայլ մը եւ չքեղութիւն մը տալ օրուան հրաւիրեալ ոտնին եւ ոգեւորել Զիթենեաց լերան սրբավայրը որ տակաւ սկսած է նորանոր հսկայ հառաստութիւններով երեւելի հանդիսանալ։ Երանի՜ թէ սիրասիրէր քրիստոնեայ յարանուանութեանց մէջ այն սէրն ու խաղաղութիւնը որով իւրաքանչիւր ազգ իր սեփական տեղւոյն վրայ ունենար իր մենաստանը ինչպէս ունեցեր է ժամանակին, բայց խեռն ու տանջութիւնը կործաներ են նոյն սրբավայրերը, անոնց աւերակները մնայն թողուով։

Որպիսի դժուարութիւններու եւ սրբադողերու կը մատնուին այդ յարանուանութիւնները յիշեալ հանդէսներու ժամանակ, լեռնէ լեռ փոխադրելով ադաղին վրաններ, անոնց ներքեւը կատարելու համար, խորհուրդներուն ամէնէն սուրբն ու սքանչելին՝ Պատարագը, եւ ո՛րքան սրտադող կը դդան, երբ յանկարծ սասիկ հոդմ մը ինչ որ բնական է Պաղեստինի, մանաւանդ Երուսաղէմի կլիմային, յանկարծ կը փչէ արեւմուտքէն, վախնալով որ այնքան նեղութիւններով սարքուած վրաններն վերիվայր չտապալին եւ արդէն չյարուցանեն հանդիսաւոր արարողութեանց։

Ի՜նչ տարօրինակ զգացում... Այդ յարանուանութիւնները աւելի կը սիրեն Ս. տեղեաց համար անմիաբանութեան երեսէն սիրով եւ հաճութեամբ կրել այդ սրբադողերն ու նեղութիւնները, քան երբեք խաղաղութեան ոգին՝ որով հաւասարապէս պիտի վայելէին ամէն շնորհ։

Ուրախ ենք որ ուրիշ տարիներէ աւելի խաղաղութեամբ ու փառաւոր անցաւ Ս. Համբարձման տօնը։ Հայ, Յոյն, Ասորի, Խալտի, ամէնքն ալ սրտի զեղուն ուրախութեամբ կատարեցին իրենց հանդէսները իրարու կից վրաններուն ներքեւ հանդիսաւոր պատարագներով։

Մեր հանդիսապետն էր լուսարարապետ Տ. Սահակ Սրբազան որ կատարեց հանդիսաւոր Հրաշափառը, Ս. Պատարագը եւ յետոյ, հարբարձման բուն տեղւոյն հանդէպ, փառաւոր Անդասանը։ Ամբողջ միաբանութիւնը, ըստ բարեհամ կարգադրութեան Ամենս. Ս. Պատրիարք հօր, կառքերով դնաց ու կառքերով վերադարձաւ։

—Աշխարհամատրան կիրակի հանդէսին առթիւ վերջնոյթեր թղթակցութեանց մէջ, ազգային վրիպակով մը, Ամեն. Ս. Պատրիարք հօր տարեթուակը 100 Ֆրանկ նշանակուած է, մինչդեռ պիտի ըլլայ 10 Ֆրանկ, հաւասար քրոջդեաց միաբանիներու տարեթուակին։

—270ի չափ Ֆրանսայի խաչակիր ուխտաւորներու Ս. Գերեզմանը այցելեցին։ Ասոնք հանդիսաւոր թափորով եւ իրենց երգեցիկ խումբերովն ու խաչերով մտան Ս. Յարութեան տաճարը, ուր քարոզներ արտասանուեցան, եւ յետոյ հանդիսաւոր թափոր դարձան Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին շուրջը։ Այսօր կամ վաղը կը մեկնին քաղաքէս՝ բոլոր սրբավայրերը աչքէ անցնելէ ետքը։

—Թէպէտ օդերը, բաղդատմամբ նախընթաց տարիներու, այնքան տօթագին չեն, սակայն հիւանդութիւններ ալ պակաս չեն քաղաքիս մէջ, հիւանդութիւն՝ որ օդերուն անմիակերպ ընթացքէն յառաջ եկած է եւ շատ անգամ, իբրեւ տեսակ մը ժանտաստնդ, մահաբեր կը դառնայ, նոյն իսկ 24 ժամուան մէջ դերեզմանն առաջնորդելով խեղճ մահկանացուներ։

Վ.ԲՈՅԼ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Սամանի մէջ հանդուցեալ մէր. Յակոբ էֆ. Կիւրիւկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 60 ղրուշ նուիրած է Հիւանդանոցիս Միրզան էֆ. Ընդարձակեան։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԱԶԳ. ԿԵՂՐ. ՎԱՐՉԱՐԻԹԵԱՆ

Սամաթիայ Ս. Դէորգ եկեղեցւոյ 1897 մայիս 1է ցվերջ դեկտեմբերի 1900 տարւոյ մատակարարութեան, նոյնպէս, Սամաթիայ Նոր Թաղի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ 1897 հոկտեմբեր 1է ցվերջ դեկտեմբերի 1901 տարւոյ մատակարարութեան, ինչպէս նաեւ Թաղին Ս. Նշանի վարժարանի չինութիւնն ծախսուց հաշուեցոյցերն ըստ օրինի Տնտեսական Խորհրդոյ մատուցուած եւ անոնց յար եւ նման օրինակներն կախուած են մեր Ս. եկեղեցեաց բակերն ի տես թաղեցւոց, քսան եւ մէկ օրուան պայմանաժամ։

Կը հրաւիրուին պատուարժան թաղեցիներն որ այդ հաշուեցոյցերուն վրայ՝ եթէ որ եւ է դիտողութիւն ունին, դրաւոր կերպով ներկայացնեն Տնտեսական Խորհրդոյ՝ որոշեալ պայմանաժամուն մէջ, յարմէ յետոյ անսնելի պիտի մնայ որ եւ է դիտողութիւն։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍՏ ՔՈՆՍՔԱՆԹԻՆՈՊԼԻ)

ՍԻՊԻԼԷՆՈՐԹ, 20 Յունիս.— Սաքսոնիոյ նոր թագաւորը՝ Ժորժ, պատգամաւոր մը ուղղեց բանակին, մինչեւ հիմա անորոյշ տուած հաւատարմութեան ու անձնուիրութեան համար շնորհակալութիւն յայտնելով. նաեւ վստահութիւն յայտնեց թէ բանակը միւնոյն զգացումները պիտի պահէ նոր թագաւորին նկատմամբ ալ։

ՏՐԷԶՏՍ.— Սաքսոնիոյ վախճանեալ Ալպերթի թագաւորին մարմինը, վաղը, Տրեզդա տարուելով, յունիս 23ին պիտի թաղուի արքունիքին կաթոլիկ եկեղեցիին մէջ։

ԼԷՊ–ԼԱ–ՇԱՌԼ.— Վիլհէլմ կայսրը ճառ մը խօսեցաւ պարզելով գերմանական կայսրութեան պաշտօնը, իբրեւ տիեզերական կայսրութիւն, եւ գերմանական ոգին ամբողջ աշխարհի մէջ։ Վիլհէլմ Բ. վեր առաւ կրօնքին ունեցած կարեւորութիւնը Պեռլինեան համար, եւ բողոքականութեան ու կաթոլիկութեան միջեւ եղած ներդաշնակութիւնը։

ԲԼԻԹԻ.—Հունգարիոյ Խորհրդարանը, արքայական հրամանագրով, յետաձգուեցաւ մինչեւ հոկտեմբեր 6։

ՎԻԵՆՆԱ.—Աւստրիոյ Երեսփ. ժողովին նիստերը յետաձգուեցան։

ՍՈՖԻԱ.—Սոպրանիէն սկսաւ եղմամբ ցոյցին վիճառանութիւնը։ Պ. Սարաֆով, եղմական նախարարը, յայտարարեց թէ նախորդ տարուան բացն էր 3½ միլիոն ֆր. եւ թէ այս տարուան ծախքն է 97,900,000 ֆր. եւ հասոյթն է 95,900,000, որով երկու միլիոն ֆր.ի պակաս մը կայ։ Նախարարը ծանոյց թէ փոխառութեան ծրագիրը նորէն պիտի ներկայացուի Սոպրանիէին ներկայ նստաշրջանին մէջ։ Պատերազմական նախարարութեան եղմամբ ցոյցը որ ներկայացուած չէ տակաւին, քսան միլիոն ֆր. է։ Եղմական նախարարը ծանոյց թէ զինուորագրութեան մասին օրինագիծ մը պիտի ներկայացուի։

(ԱԺԱՆՍՏ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՏՐԷԶՏՍ, 20 Յունիս.—Վիլհէլմ կայսրը եւ Ֆրանց Եսէֆ կայսրը ներկայ պիտի դտնուին Սաքսոնիոյ թագաւորին յուղարկաւորութեանը։

ՄՈՍՏԻՍ.—Սպանիոյ արքունիքին մէջ կ'ըսուի թէ Ալֆոնս ԺԳ. թագաւորը որոշեր է ներկայ դտնուիլ Ֆրանսայի մեծ ռազմախրոցներուն որոնք սեպտեմբերին պիտի կատարուին հարաւային արեւմտեան կողմը։ Սպանիոյ թագաւորը Թուլուզի մէջ պիտի սեռակցի Պ. Լուպէի հետ։

ՊՈՆ.—Պոնի համալսարանին ուսանողներու հացկերոյթին տանն Վիլհէլմ կայսրը եւ Պիզմարք իշխանը բուռն խօսքեր փոխանակեցին։

ԲՈՍԻԶ.—Ֆոր–որ–Ֆրանսէն կը հեռագրեն թէ Մարթինիքի քանի մը գիւղերը կ'եռան։

—Ֆրանսայի Երեսփ. ժողովը որոշեց Յունիս 27ին կատարել Պ. Միրմանի հարցապնդման վիճառանութիւնը՝ Իւմպէր–Բրաւֆորտի գործին վրայ։

ՀՌՈՄ.— Կարդ մը տեղեկութեանց հակառակ, Իտալիոյ ու Զուիցերիոյ վէճը տակաւին կարգադրուած չէ։ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց թէ յարաբերութիւնները պիտի չվերսկսին, որքան տանն որ Զուիցերիոյ կառավարութիւնը թոյլ տայ հրատարակութիւնը՝ Իտալիոյ դէմ դրող լրագրին։

ԲԱՐԻԶ.—Պուլկարիոյ նախարարապետ Պ. Տանեվ յայտարարեց թէ այսօր Բարիզի մէջ պիտի կնքէ 106 միլիոն ֆր.ի փոխառութեան պայմանագիրը՝ Ֆրանսական խմբակին հետ։

—Ուաշինկդընէն կը հեռագրեն թէ Ամերիկայի Ծերակոյտը Բանտոյի Ջրանցքին ի նպաստ քուէ տուած է, պայմանաւ որ Ֆրանսական Ընկերութիւնը իր ընդհանուր իրաւունքը ծախէ 200 միլիոն ֆր.ի։

—Երեսփոխան Պ. Կոթիէ մէկ քանի օր յետաձգեց ընդհանուր ներման մասին Երեսփոխանական Ժողովին ընելիք առաջարկը։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ՎԱՐԿԻ ԴԻՏԱՐԱՆ ՄԸ

ՏԵՂԵԿՈՒԹԵԱՆՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Վ. ՇԻՄՄԷԼՓԷՆԿ

Այս վերջին յիսուն տարիներուն մէջ՝ վաճառականութեան եւ արհեստներու մասին՝ մեծ փոփոխութիւններ տեղի ունեցած են։ Երկաթուղիներու եւ շոգենաւային հաղորդակցութեանց ընդարձակման հետ՝ անտառման կերպով լայնատարած եւ արդասաւոր դաշտ մը բացուած է ժրաջան գործարանատիրոջ գործունէութեան համար։ Միանգամայն պարկեշտ աշխատութեան եւ յանդուգն ձեռնարկութեանց պտուղները ի կորուստ մատնուելու վտանգն ալ աւելցած է, թեթեւամտորէն եւ խարէական հնարքներով վարկ ստացողներու միջոցաւ։

Վարկի յարաբերութիւնները այն աստիճան չափազանց նշանակութիւն մը ստացած են հիմա եւ այնքան ընդարձակ ու հեռաւոր երկիրներու վրայ տարածուած, որ ուրիշ բանով կարելի չէ պահել անոնց արդի սեւեռանութիւնը, եթէ ոչ վաճառականական տեղեկութեանց գործակալութեանց միջոցաւ, զոր իբր փորձեալ խորհրդական՝ իրենց օգնական ունին։ Այդ գործակալութիւնները այնքան անհրաժեշտաբար հարկաւոր են վարկի գործառնութեան համար, որքան հեռագիրը երկաթուղիի հաղորդակցութեանց համար։

Այս կարգի հնչակաւոր հաստատութիւններէն մէկն է՝ Վ. Շիմմելփէնկի վաճառականական տեղեկութեանց գործակալութիւնը, որ վերջերս նաեւ Պոլսոյ մէջ մատնաբիւղ մը հաստատած է, եւ մեծ համարում կը վայելէ բոլոր եւրոպական երկիրներուն մէջ, որոնք վաճառականական փոխադարձ յարաբերութեանց տեսակէտով կարեւորութիւն ստացած են։

Վ. Շիմմելփէնկի վաճառականական տեղեկութեանց գործակալութիւնը գոյութիւն ունի 1872 տարւոյ նոյեմբերի մէկէն ի վեր, եւ իր կազմակերպութիւնը անգաղար կերպով ընդարձակած է, իր գործունութեանց հետ, մասնաճիւղերու միջոցաւ, որոնք Պէրլինի յարաւեւ վերաբերութեան ներքեւ՝ բաժնուած են աշխարհագրականապէս սահմանափակուած շրջանակներու։ Երեսուներեք այսպիսի գործակալութեան դրասենեակներ կան, որոնցմէ իւրաքանչիւրին մէջ վաճառուն եւ աւելի պաշտօնեաներ կ'աշխատին (ընդամենը՝ թուով իբր հազար երկու հարիւր)։ Անոնք կը գտնուին Գերմանիա, Աւստրիա–Հունգարիա, Պէլճիքա, Հոլանտա, Ֆրանսա, Անգլիա եւ Զուիցերիա։

Այս հաստատութեան գործունութեանց մեծութեան ու կարեւորութեան վրայ մօտաւոր գաղափար մը կ'ունենայ մարդ, երբ խորհի որ տարեկան աւելի քան հինգ հարիւր հազար ֆրանք կը վճարուի մի միայն՝ իբր թղթատարական ծախք, եւ վաճառականական տեղեկագիրներու խմբագրութեան համար ալ իբր չորս հարիւր դրի մը՝ զոր նոյնայն կը գործածուին շարունակ, եւ թէ վերջապէս՝ տարեկան ընդհանուր ծախքերուն գումարը կ'անցնի չորս ու կէս միլիոն ֆրանքը։

Ցիշատակելի է նաեւ՝ որ այդ վաճառականական գործակալութիւնը պայմանագրութեամբ միացած է փոխադարձ ներկայացուցչութեան կապով, The Bradstreet Company անուն վաճառականական տեղեկութեանց ամենահաչտաւոր եւ մեծ գործակալութեան հետ, որուն գործունէութեան ասպարէզն է նաեւ Ամերիկա եւ Աւստրալիա։ Այս երկու հաստատութիւնները բաղմաթիւ բաժանորդներ ունին, որոնց մէջ կը գտնուին առաջին կարգի սեղանաւորական եւ վաճառականական աշխարհահռչակ տուներ։ Մինչեւ իսկ կը գտնուին այնպիսիներ՝ որոնք տարին աւելի քան տասն հազար տեղեկութիւններ կը խնդրեն։ Այս հաստատութեան տուած վաճառականական տեղեկութեանց հիման վրայ՝ ամէն տարի կատարուած գործառնութեանց արժէքը չատ մը միլիար ֆրանքներու կը հասնին։

Որքան հաղուագիւտ է որ գործի մարդ մը, որ առանց որ եւ է նեղութեան վարկ կը գտնէ, կամ գործարանատէր մը՝ որ վստահութեամբ մեծ յանձնարարութիւններ կը ստանայ, երբեք խորհի թէ այս բանը կը պարտի վաճառականական տեղեկութեանց գործակալութեան մը մէկ տեղեկագրին։

Ով որ այս տողերը կարդալով կը շահագրգռուի տեղեկութեանց գործակալութիւններուն նպատակին եւ կազմակերպութեան մասին, եւ կը փափաքի աւելին իմանալ, կրնայ Շիմմելփէնկի տարեկան տեղեկագիրներուն եւ դրութիւններուն դիմել, որոնք ամենայն պատրաստակամութեամբ կը ղրկուին ամէն անոնց որոնք կը խնդրեն։

Շիմմելփէնկի վաճառականական տեղեկութեանց գործակալութիւնը բարձրագիր դիտարանի մը կը նմանի, որ ընդարձակ երկիրներու վրայ քննական կայաններու դիծ մը հաստատած է, իբր վարկի դիտարան, իր բաժանորդները կը զգուշացնէ առեւտրական վտանգներէ, զանոնք կորուստներու դէմ կը պաշտպանէ եւ շահաւոր գործերու ճամբան ցոյց կու տայ անոնց։

ՄԵՐ ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Մեր հաստատութիւնը գոյութիւն ունի 1872 թուականէն ի վեր, եւ կը բաղկանայ երեսունչորսինգ գործակալութիւններէ։ Ի մէջ այլոց Պէրլին, Պրէմէն, Համպուրկ, Վիէննա, Պուտապէշթ, Բրակա, Ամսթէրտամ, Ռոթթէրտամ, Պրիւքսէլ, Անվէրս, Պոլէլ, Զիւրիխ, Լոնտոն, Մանչէսթր, Բարիզ, եւայլն։ Իր պաշտօնաներուն թիւը կը հասնի հազար երկու հարիւրի։ Ամսթէրտամի եւ Պէրլինի մէջ՝ մեր տունը հաստատուած է իր սեփական չէնքերուն մէջ, եւ վճարած տարեկան թոշակներուն, հետազօտիչ աշխատութեանց եւ այլ ծախքերուն գումարն է՝ ՉՈՐՍ ՈՒԿԷՍ ՄԻԼԻՈՆ ֆրանք, նաեւ՝ ՀԻԳ ՀԱԶԱՐԻՒՐ ՀԱԶԱՐ ֆրանք թղթատարական ծախքերու համար։ Ամերիկայի եւ Աւստրալիոյ մասին տրուած վաճառականական տեղեկութիւնները կը ստացուին «The Bradstreet Company» վաճառականական ընկերութեան միջոցաւ, որ յիշեալ երկիրներուն մէջ առաջնակարգ դիրք ունի եւ որուն հետ կապուած ենք պայմանագրով։ Մեր երկու տունները զիրար կը ներկայացնեն փոխադարձաբար իրենց պատկանեալ շրջանակին մէջ։ Անկողմնակալութեան ամէն երաշխաւորութիւն տալու համար՝ բարձրագոյն տնօրէնութիւնը հեռու կը պահէ ինքզինքը՝ վաճառականական ուրիշ ամէն ձեռնարկութենէ, եւ միւնոյն պատճառներով արդիւնալ է պաշտօնեաներուն՝ ուրիշ վաճառականական գործերով զբաղիլ։ Մեր տան պատասխանատու տնօրէնն է նաեւ մեր հիմնադիրը Տեար Գարլ Ֆրանց Վիլհէլմ Շիմմելփէնկ։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւնները պիտի կը տրուին, երբ որ խնդրուին։

Տեղեկութեանց Գործակալութիւն
Վ. ՇԻՄՄԷԼՓԷՆԿ

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՍԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4ՐԴ Երես
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 7 Յունիս			
Օսմ. Քոնսոլիտ Սեսի Դ.	Օ. Ո.	29	01 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	29	03
Ամէնէն վար գին	»	29	—
Բուսվէլիի Երկաթուղի գոց	ֆր.	113	87
Ամէնէն բարձր գին	»	113	87
Ամէնէն վար գին	»	113	75
ԲԱՑՈՒՄ 8 Յունիս			
Օսմ. Քոնսոլիտ Սեսի Դ.	Ֆ. Կ.	29	02 ½
Բուսվէլիի Երկաթուղի	ֆր.	113	87
Շիրքէթի Խարիճ		26	75
Օսմանիէ		—	—
Ռեմի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քէսէտի ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Սօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օ.մ Ապահ. Ընկ.		2	45
Թրամա էյ բաժնեթուղթ		5	40
» ժուիսանս		1	50
» պարտաթուղթ		485	—
Բարսի Կ. Պոլսոյ		493	—
Թրանսվալ		151	—
Քէյբ Լոնսոնի վրայ		264	—
Լավրիոմ		73	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	37
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	71 ½
» » » չէք	»	22	70
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	37
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	70
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔը			
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	26
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Բօլ էմբէրիոլ	»	90	—
Քրի Ռից	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէճիտիէ	»	102	—
Բուպլի Ղ.Դաղրամ	Օ. Ո.	8	57

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 20 Յունիս			
Անգլիական Քոնսոլիտ		96	56
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.		52	—
» » » Դ. բաց.		26	12
» » » Դ. գոց.		26	12
Օսմանեան Պանքա		12	75
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		40	50
» Մօնօքոլ		44	—
Պուլկարական 1888		90	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		108	87
Տօմնիալ		104	—
Թրանսվալ		6	—
Այտին երկաթուղի		14	50
Փոխառութիւն		25	37
ԲԱՐԻԶ, 20 Յունիս			
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	77
» » 3 ½ %		102	32
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	26	80
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	26	80
» » » Բ.	»	—	—
» » » Դ.	»	28	80
Օսմ. Կայս. Պամբա	ֆր.	571	—
Օսմանիէ	»	469	—
Բուսվէլի երկաթուղի	»	115	—
Օսմ մաքրստուն	»	527	—
Օսմ Ռէժի	»	321	—
Բրիսիլիէ Թիւրք 4 %	»	505	—
Քէյբի Լոնսէ	»	1057	—
Իտալական Ռանթ	»	103	40
Սպանիական արտաքին	»	81	80
Թրանսվալ	»	151	—
Զէք Լոնսոնի վրայ	»	25	185
Դրամադրոյ	»	—	—
ՊԵՐԼԻՆ, 20 Յունիս			
Ռուպլը	ֆր.	——	—
Բուսվէլի երկաթուղի	»	113	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	70
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	320
ՎԻԷՆՆԱ, 20 Յունիս			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240	20
Բուսվէլի երկաթուղի	»	108	70
Օսմ. Ռէժի	»	293	—
ՊՐԻՍԼ, 20 Յունիս			
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		26	45
Բուսվէլի երկաթուղի		113	50

ՀԻԻՍԱՆԻ ԻՆԹԻԽԱՊ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐԸ
ՔԵԱՆԻ ԻԲԷԲԱԻ

Պոլիս, Կամուրջին դիմացը, անկիւնը եւ Սեեի ճամբի, Նամակատան կից։

Սոյն վաճառատուներուն մէջ կը ծախուին մետաքսէ, բուրդէ, բամբակէ առաջնակարգ, տոկուն եւ վայելուչ կերպասներ։ Կը բաւէ անգամ մը այցելել, համոզուելու համար թէ ապրանքի աղնութիւնն եւ ժամանութեան տեսակէտով անմրցելի են այդ վաճառատուները։ Նամակատան կից եղող վաճառատան մէջ կը գտնուին արանց եւ կանանց յատուկ ձերմակեղէններ, դուլպաներ, ֆանէլաներ, թաշկինակներ, վայելուչ եւ նոբբը հագնոցներ, լամբաներ եւ ուրիշ մանր առարիներ, անմրցելի կերպով ածան գիներով։ Ասոնցմէ զատ

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 687 ՄԻԼԻՈՆ ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խան, Վօյվոտա փողոց, Ղալաթիա, կ. Պոլիս։ 579

ԹԻ ԿՐԻՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին
162, 924, 140 ֆունտ

Ֆարկան կնոջաց, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին
29, 765, 473 ֆունտ

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսական թոշակ, եւն.
362, 858, 507 ֆունտ

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բօլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 քուռօնի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՏՈՒԷՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյլանէրդ փոխոց, Ալալէմճի խան։

Մէյնորդներուն լաւ վարձատրութիւն տրուի ըլլայ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէքիլի խան։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՝ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄԱՆՄՊՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշտ Զըպուրճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները 5մակ անգամէն կը լեցնեն, ցաւով դիմելուէն բուժուածվերադառնալու պայմանաւ։ Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դիմի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին. ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամահանութիւն։

Ց. Գ. Զմեռները կիրակի օրերն ալ (միայն կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր միայն կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Մանօք —Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՁՈՒՆԻՆԻՔ !!։

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԿԱՅՍ. ԱՌԱՆՁՆԱՏՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ	ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար	Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար
Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 31,008,000 ֆր.	Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 17,000,000 ֆր.

Սոյն Ընկերութիւնը լաւագոյն պայմաններով կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ չէնքի կարասիք ու ապրանք նաեւ անձեր, թէ Պոլսոյ և թէ գաւառներուն մէջ։ Ընկերութեան դրամատունն է Բրէտի Լիոնէ։ Դրասենեակ, Պոլիս, Հաճօբոլը խան, թիւ 53—56։

Լիազօր ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

Կաթիլներու մէջ ամփոփուած

ՊՐԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹ

FER BRAVAIS

ԱՄԷՆԷՆ ագդեցիկ դեղն է

Անարիւնութիւնը, դեղութիւնն ու տժգունութիւնը բուժելու։ Ոչ անախորժ համ ունի եւ ոչ ալ հոտ. տխարհի բոլոր բժիշկները կը յանձնարարեն Ֆէր Պրավէն։

Պղտութիւն չի տար։ Ակռաները չի սեւցներ։ Կարճ ժամանակի մէջ կուտայ Առողջութիւն, Կայտառութիւն, Ոյժ եւ Գեղեցկութիւն։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կր ծախուի թէ կաթիլի եւ թէ դեղահատի ձեւով ամէն դեղարաններու, մթերանոցներու մէջ։

Մթերանոց, թիւ 130, Լաֆաեէթ փողոց, Բարիզ։

ՓԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվէրնիա	18990	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթարոնիա	4341
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Յամանիա	12950	Բալիա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ցուրանի	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ. ՃՈՒԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seagor

Մէյմանէքիլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Բարա Մուսթաֆա փողոց։ 25

ՖՐԷՏ. ԼԼՕՅԼԱՆԴ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող օրդ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիրջորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Ամէրնեան	10500	Էմիրշէրն	3500
Բէնդրիան	10500	Արմ.ը	3000
Լանքասդրիան	9000	Այմէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Օլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճորճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պոսդոնիան	8000	Ալգաշրին	2500
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինճօ	900
Վալտնիան	3700	Օրօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրամանագը ղրկել չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ա.

ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ մաքսատան հին տեղը

600

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեռլերպուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորոքտիա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱՆՔ։

Նրաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր.
1898ի հասոյթք	34,775,462 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղալաթիա, Քարափին վրայ (ճիշտ տեղը Մախատան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՈՐ ՐԼԷՌԷՆ 524

ՇԱԲՕԹՕԻ ՖՕՍՖՕՎԼԻՍԷՐԱԹ ՏԸ ՇՕԻ ԳԻՆԻՆ

VIN DE PHOSPHOGLYCÉRATE DE CHAUX DE CHAPOTEAUT

Կը ներկայացնէ այն մեր որուն տակ Ֆոսֆաթ տը Շօն կը գտնուի մարմնին մէջ։ Առաջին կարգի կազդուրիչ մըն է, որ կը գործածուի Ֆոսֆոնէոսէի. Գլուտէի, դանաբէոնուլիան, ոսպոքինուլիան, և ընդհանրապէս բոլոր մարսողական հիւանդութեանց մէջ։ Կը պատրաստուի նաեւ օշարակի, դեղահատի և հատիկներու ձեւին տակ։

Կեդրոնատեղի Բարիզ, 8, Վիվէն փողոց և գլխաւոր դեղարանները։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապաւնով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերանուչակ նամբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Գանանցելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով տիպեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՕ

Ընդմէջ Հալիֆ, Կ. Պոլսոյ եւ Օսթեայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1089	Գօմ	1497	Կօգ	1011	Մարմ	724	Բօգարիս	186
Ալէքթ.	3607	Գոնկ	2906	Կրօնս	1695	Մարէնկ	2273	Սարֆ	1113
Անճէլս	1541	Գոբսս	895	Հիրս	775	Մարդէլլս	3709	Ցիրթ	1735
Արիսօպս	2377	Տիսս	4311	Հիտալկ	1581	Միքատս	3357	Սիրվիս	1193
Պասանս	1822	Տօմինս	937	Հինաու	3720	Միլս	1057	Սրէբս	1200
Պօրտինս	1264	Տուրս	2383	Հօրաղիս	3600	Մօնդէպէլլս	1735	Թասսս	1328
Պրավս	1076	Տրաբս	1713	Հումպէր	593	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինս	841	Տինամս	504	Իակս	2354	Նէբս	1083	Թօքիս	3827
Պրֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Իտանս	5540	Սէրիս	4100	Թօլէտս	1470
Դէյրս	1671	Էլտօրատս	1520	Ճիւնս	1080	Ոնգարիս	4036	Թօրքիտս	487
Դալիբսս	1337	Էրազս	1841	Բէլէս	1053	Օլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գաէնս	1241	Ֆիտս	954	Բօլբինս	2307	Բաէրմս	1637	Վասքս	1914
Գաղս	1094	Ֆինլանտ	1828	Բօմնս	1700	Բօլս	510	Վօլս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիալիս	2229	Վալթուրնս	2396
Սիսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանդս	2272	Բինտալտս	1663	Եէտս	1850
Գլիս	2697	Կալիֆէս	3060	Լիվերնս	1643	Բօլլս	1613	Զէրս	1200
Գօլօրատս	4235	Կիրանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բօմէս	1789		

Միխաեսս շոգենաւը, նաւապետ Ուօրտ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալ՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՐԻՋՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Մէյէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան նրբեւեկութիւնք

Դշ. 11/24 Օսէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ. 12/25 Իզմիր, Բիրէ, Ադեքսանդրիա ժամ 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Ադեքսանդրիա, Բոր-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Բիրոյ)։
Եշ. 13/26 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Եշ. 13/26 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օռտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 14/27 Օտէսա ժամը 1ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ Ն.ԼԲԱՔԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒՕՐ

Յունիս 23ին Անգադոյի, Անտա. եղերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յունիս 24ին Անգադոյի, ուղ. Մարսիլիա։
» 27ին Գառամանի, յաւելուածական Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թուի Հանէ Ֆէրմանին վ.։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օրդինաւոր.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամսկ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէյպրը	3000	Օսայրիս	2250
Բեանորուս	3000	Բէբա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Սամանի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիոթիս	2500	Կիւէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈՒԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՁԷՕՓՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

194 31, Ճէյմս Սգրիթ Լիվրբուլ։

— 39 —

ՆԱՄԱԿԱՆԻ ԱՌ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՍ

Ն Ա Մ Ա Կ Ի Ա.

Աշխարհս ահեղնոտ ոտնարութիւններէն մէկն է արհամարհանքը։ Կը հաւանիմ երբ մարդ ինքզինքը կ'արհամարհէ, վասն զի ինքզինքը միշտ ոտնչափ լաւ կը ճանչնայ որ դիտէ թէ որչափ քիչ կ'արժէ։ Բայց արհամարհել ուրիշները մ'ինչ տարօրինակ խանգաւառութիւն։ Միակ իրական տարաբնութիւնը հոգիներու տարբերութիւնն է։ Ինչպիսի ընտանիք ալ որ սերած ըլլան այդ վարդիկ, եթէ իրենց հոգին ազնիւ է ու իրենց սիրտը՝ վեհ, յարգելի իւ դնահատելի են։

Գալով ա՛յն իրաւունքին՝ զոր իրաքանչիւր ոք, մեծ սկզբունքներու անուանով, կը կարծէ ունենալ՝ այսինչն ու այնինչն արհամարհելու մասին, լաւ կ'ըլլար՝ եթէ ծայրագոյն վերապահումով ի գործ դրուէր արդ իրաւունքը։ Ցիղենական խեղճութիւնները կը շարժեն մեր կարեկցութիւնը, ինչո՞ւ համար դայն կը դլանանք բարոյական խեղճութիւններուն։ Տխմարէ մը կամ կաղէ մը, հիւանդէ մը կամ չարասիրէ մը, ամէնէն աւելի կարեկցութեան արժանի եղողները հիւանդն ու կաղը չեն։ Պիտի առարկէք թէ ո՛չ հիւանդէն կախում ունի քաջառողջ ըլլալը, ո՛չ ալ կաղէն՝ չմտակ քալելը, մինչդեռ խաբեբաները ու չարասիրները, իրը զատանասուռ իրենց յանցանքներուն, ամենքն են, վասն զի ուզած են ամենքն ըլլալ, վասն զի սոսկ իրենց յուսի մնացորդներուն հետեւած են։ Պատասխանատուութիւններու այս խնդիրը, սիրելիդ իմ Պօղոս, չատ ծանրակշիռ է, թէպէտ ոմանք այսպէս թեթեւ կը նկատեն դայն. բայց ենթադրելով իակ թէ հիւանդն անմեղ ըլլայ ու մարդն՝ յանցապարտ, այդ պարագային մէջ վատտ մը աւելի կը դանեմ մարդին կարեկցելու։ Մենք ամենքս ալ հրեշտակներ չենք։ Պատուական ընտրեալներով ու ընտիր իմացականութիւնով ծնած կարգ մը մարդիկ կան, որոնք զանս զարգացնելու համար նպաստաւոր եղող պայմաններու մէջ դրուած կը գտնուին. ա՛ռնք են երկանիկները։ Բայց ի՞նչպէս կրնանք մեղադրել ա՛յն բաղմաթիւ ժառանգաւորները, որոնց՝ բնութիւնն ու ընկերութիւնն խառատ զլացած են ամէն կարողութիւն, կեանքի ու ասոր վերաբերող պարտականութիւններու մասին ամէն վեհ զգացում։ Մի՞թէ իրաւունք ունինք դայնս արհամարհելու։ Մի՞թէ առաքինութիւնը մեզ փոխանորդագիր մը տուած է դայնս անիծելու։

Երջանկութիւնը պարտականութեան ու հաւատարմութեան մէջ փնտռող մարդերու չարքին մէջ, հանդիպած եմ մէկն՝ որ երբեք տանց սրտայուղումի չէր պատմեր թէ ի՞նչ կը պարտէր իր հօր։ Այս ծերունին, որ ամ՛ենչափ համեստ էր՝ որչափ ուսեալ, ամենէն յարգուած, մեծարուած, իր մանամերձ վիճակին մէջ հեռատես պարզ խօսքն բաւած էր ասոր. «Որդեա՛կ իմ, քա՛ պարտականութիւնդ կատարէ՝ Աստուծոյ ամենատես աչքին տակ։» Այս խօսքը կը նշանակէր. Մօտալո՛ւտ է մեր բաժանումը, այլ եւս ողջ չպիտի մնամ որ քեզ առաջնորդեմ, հայրական սիրովս քեզ օգնեմ, Աստուծոյ կը յանձնեմ զքեզ, այժմ նա՛ միայն պիտի հսկէ քու վրայ, չարտնակէ ա՛յնպէս ապրիլ Անոր ամենատեսեաց ակնարկին տակ՝ ինչպէս ապրեցար մինչ մօտ։— Ո՞րն է ա՛յն հրէշը, ա՛յն ճիւաղը՝ որ, այսպէս ապրելով ու ա՛յս կերպով դատուելով հանդերձ, վատաչուէր մը ըլլայ։— Բայց ի՞նչպէս կարելի է մեղադրել զա՛յն որ, թշուառութեան ու լքումի մէջ, ունեցած չէ այնպիսի հայր մը՝ որ պատուական կեանքի մը օրինակը տար անոր ու մեռած տեղն փրկարար խրատ մը հրամայէր անոր։

Հաւատացէ՛ք ինձ, սիրելի բարեկամ, կարեկցինք չարասիրին, ու մեր բոլո՛ր սրտով կարեկցինք, վասն զի չատ դժբախտ է։ Կարեկցինք անոր, մեր բոլոր իզձանարութիւնները հանտարեցնելու մօտ, նոյն իսկ ա՛յն պատճառաւ որ բարեսիրտ ըլլալու ո՛չ ճաշակ, ո՛չ ալ կորով ունեցած է։

Արհամարհել իր ընկերը, կը նշանակէ յայտարարել թէ դերիվերոյ է՝ քան զայդ։ Արդ՝ չատ փափուկ բան է այս։ Եթէ գոռոզութիւնն առանձին չչալիկ դարձը, մեզմէ ո՞վ կրնայ ինքզինքը պատանուած կարծել արժանիքները իր կողմը դնելու եւ յանցանքները միւս կողմը։ Ուր պիտի դանուին գնահատանքի խարիսխները։ Ո՞վ պիտի բանէ կշիռը եւ մանաւանդ ո՞վ պիտի ըլլայ դատաւոր մեր առաքինութեանց յարաբերական արժէքներուն։— Կատարեալ անօրէն ըսուած է թէ կոխադանը չոգոբրթիւն մը է մարդկային տեսին համար. երբ չորս մարդ կը մեռցուին ուրիշները համարելու համար թէ իրենք առաքինի են։ Ասոր նման բան մը կայ արհամարանքին մէջ. սա միայն մին է որով չատեր կը համարեն իրենք զիրենք, ու կը փորձեն ապացուցանել ուրիշներու թէ չատ յարգելի են իրենք։

(Շարունակելի)

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳԻՐ ԲՈՒԲԵՐԸ, մարի եւ մարմնի չարաղանց յոգնութիւնները, դեղձումներն ու ընտանութիւնները ոյժ կը ձգեն մարդը, մարմինը կը սկսաթանին, ջիղերը կը թուլցնեն ու անժամանակ ծերութիւնն կը մտանեն նոյն իսկ երիտասարդներն ու չարախտները։ Արիւնը ջիղերը, սոկրներն ու կազմուածքը զօրացնելու եւ վատուժութեան ու սկսաբութեան առաջքը առնելու համար անհրաժեշտ է գործածել Օվօ-Լէսեթին Պելլէն նորագիւտ դեղը, որ ամէն մեծ դեղարանները կը գտնուի։

ՊԱԼՔԱՆ

ՌԱՆԶՆԱԾՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ	ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, ողջոյ օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգագրութիւններով, չափաւոր ապահովագրեալներուն պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվճիռի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛և է առարկութիւն չընէր ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու զարգային, եթէ առանց իմաց տալու ալ կատարուի։ Նմանապէս ո՛և է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։	Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։ Գանձուած Ապահովագրին 1,433,965 ֆրանք։ Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վճառքներու, շոգենաւերու մասինին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուզուիրին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուներն են ԲՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼՍՈՒՐՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թօրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՇԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մեթրէպանի փողոց, Ձէպիա խան թիւ 4։

Դաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։